EVANGHELIA LUI
RAMANA MAHARSHI

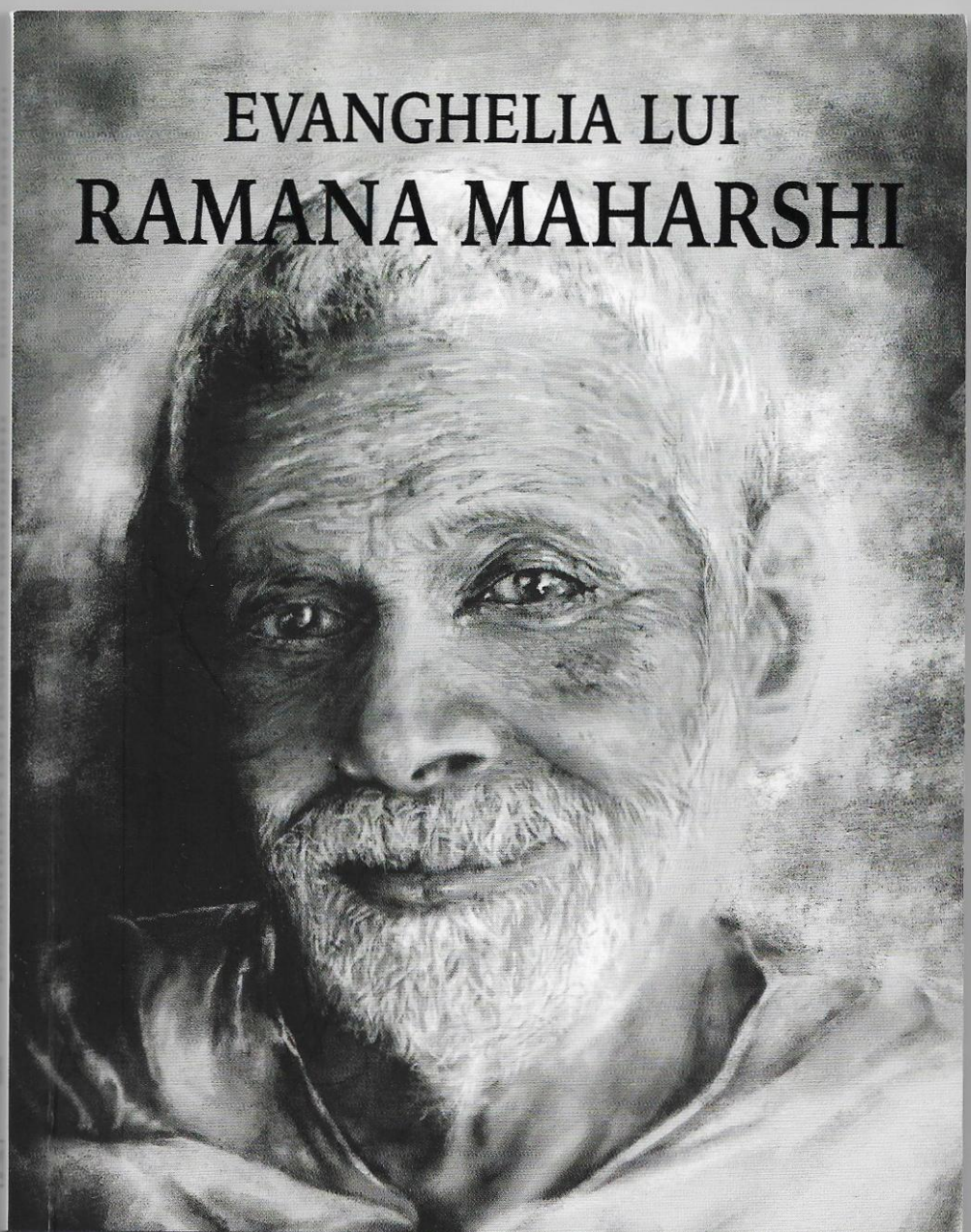

Ramana Maharshi

VIDIA

Spiritualitate

EVANGHELIA LUI
RAMANA MAHARSHI

EVANGHELIA LUI
RAMANA MAHARSHI

Cărţile I şi II

Răspunsurile lui
BHAGAVAN SRI RAMANA MAHARSHI
la întrebările adresate de discipoli

Traducere: Nicoleta Radu

Editura VIDIA
Bucureşti, 2014

Maharshi's Gospel/Ramana Maharshi
© Sri Ramanasramam
Tiruvannamalai

Colectiv de redacţie
Redactor-şef: Nicoleta Radu
Coordonator de redacţie: Iulia Ichim
Traducere şi redactare: Nicoleta Radu
Corectură: Iulia Ichim
Tehnoredactare: Mariana Răbîncă
Copertă: Ciprian Dudaş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MAHARSHI, RAMANA
Evanghelia lui Ramana Maharshi/Ramana Maharshi; trad.: Nicoleta Radu. - Bucureşti: Vidia, 2014
ISBN 978-606-8414-32-4

2

Evanghelia lui Ramana Maharshi
ISBN 978-606-8414-32-4

© 2014 Editura VIDIA
Adresa: OP 6 – CP 41 Bucureşti
Internet: www.vidia.ro
e-mail: office@vidia.ro

Toate drepturile asupra acestei ediţii
sunt rezervate Editurii VIDIA.
Nicio parte a acestui volum nu poate fi reprodusă, în nicio formă,
fără permisiunea scrisă a Editurii VIDIA.
VIDIA este marcă înregistrată a Xposed Media S.R.L.

PREFAŢĂ

Pentru a răspunde dorinţei arzătoare a unui număr mare de adepţi ai lui Bhagavan Sri Ramana, răspunsurile la o parte dintre întrebările care i-au fost adresate de-a lungul vremii sunt tipărite acum sub forma unei cărţi cu titlul „Evanghelia lui Ramana Maharshi", de care să poată beneficia întreaga lume.

Foarte mulţi dintre noi ne punem aceste întrebări şi ne străduim, în forul nostru interior, să le găsim răspunsul. Răspunsurile pe care ni le oferă Maharshi reprezintă chintesenţa Înţelepciunii Divine, întrucât se bazează în mod direct pe cunoaşterea şi pe experienţa Lui. Răspunsurile Lui au o valoare inestimabilă pentru cel care caută cu sinceritate Adevărul.

Adevărul profund al lui Advaita conform căruia singura Realitate este Sinele absolut sau Brahman nu a fost niciunde expus cu mai multă luciditate decât în aceste pagini. Pe de o parte, pentru că Bhagavan Sri Ramana vorbeşte bazându-se pe experienţa Lui superioară şi, pe de alta, pentru că aspirantul încearcă să cunoască Adevărul din perspectiva înţelegerii comune a profanului.

Adevărul este acelaşi pentru toţi, iar Sri Bhagavan îndrumă aspirantul să-şi examineze şi să-şi cerceteze cu un ochi critic experienţa lăuntrică şi să caute miezul fiinţei lui, Inima, care este de-a pururi una cu Unica Realitate Supremă, tot ce vedem sau cunoaştem fiind doar o manifestare fenomenală a acestei realităţi.

Fiecare cuvânt care iese din gura Înţeleptului face parte din înţelepciunea *Upanişadelor,* El fiind Întruparea Supremă a acestei înţelepciuni[1].

Cititorul devotat va găsi în aceste pagini sfaturi practice şi se va convinge că natura lui esenţială este una Divină.

[1] *A se vedea* articolul lui Sri Swami Siddheswarananda de la pagina 93

CUPRINS

CARTEA I

Capitol		*Pagină*
I	Muncă şi renunţare	11
II	Tăcere şi solitudine	19
III	Controlul minţii	23
IV	*Bhakti* şi *Jnana*	29
V	Sinele şi individualitatea	33
VI	Realizarea Sinelui	37
VII	Guru şi Graţia Lui	43
VIII	Liniştea şi fericirea	49

CARTEA a II-a

I	Interogarea Sinelui	53
II	*Sadhana* şi Graţia Divină	61
III	*Jnani* şi lumea	65
IV	Inima este Sinele	75
V	Locul Inimii	79
VI	*Aham* şi *Aham-Vritti*	85
	Anexă	93
	Glosar	99

EVANGHELIA LUI RAMANA MAHARSHI

CARTEA I

I
MUNCĂ ŞI RENUNŢARE

Discipolul: Care e ţelul suprem al experienţei spirituale pentru om?

Maharshi: Realizarea Sinelui.

D: Un om căsătorit poate să-şi realizeze Sinele?

M: Sigur că da. Căsătorit sau necăsătorit, un om poate să-şi realizeze Sinele; fiindcă Acesta este aici şi acum. Dacă nu ar fi aşa, dacă ar putea fi realizat doar prin efort şi la un anumit moment, dacă ar fi ceva nou care trebuie obţinut, nu ar merita să fie căutat. Pentru că tot ce nu e natural nu este nici permanent. Eu spun însă că Sinele este aici şi acum – şi este unic.

D: O păpuşă de sare care se scufundă în mare nu va fi protejată de o haină impermeabilă. Lumea aceasta în care trebuie să trudim fără încetare este asemenea oceanului.

M: Da, mintea este acea haină impermeabilă.

D: Aşadar, omul poate să muncească şi, eliberat de dorinţă, să rămână în solitudine? Însă îndatoririle vieţii nu prea ne lasă timp ca să medităm sau chiar să ne rugăm.

M: Întocmai. Munca pe care o faci cu ataşament te încătuşează, dar munca pe care o faci cu detaşare nu te afectează. Rămâi, chiar şi când munceşti, în solitudine. Să fii absorbit de munca pe care o faci este adevăratul *namaskar*... iar să sălăşluieşti întru Dumnezeu este singura *asana* adevărată.

D: Nu ar trebui să renunţ la căminul meu?

M: Dacă acesta ar fi fost destinul tău, nu ţi-ai mai fi pus o asemenea întrebare.

D: Dacă-i aşa, dumneavoastră de ce v-aţi părăsit căminul în tinereţe?

M: Nimic nu se întâmplă decât prin voinţă Divină. Felul în care te porţi în viaţa aceasta este determinat de *prarabdha* ta.

D: E bine să-mi dedic tot timpul pentru a căuta Sinele? Dacă aşa ceva este imposibil, ar trebui pur şi simplu să păstrez tăcerea?

M: Dacă poţi să păstrezi tăcerea, fără să urmăreşti niciun alt scop, e foarte bine. Dacă nu se poate face asta, ce rost are să păstrezi tăcerea când e vorba de realizare? Cât timp o persoană este obligată să fie activă, nu trebuie să renunţe la realizarea Sinelui.

D: Acţiunile cuiva nu îi afectează în naşterile ulterioare?

M: Eşti născut acum? De ce te gândeşti la alte naşteri? Adevărul e că nu există nici naştere, nici moarte. Lasă-l pe cel care e născut să se gândească la moarte şi la remediul ei!

D: Ne puteţi pune în legătură cu morţii?

M: Îţi cunoşteai rudele înainte de a se naşte ca să vrei să îi cunoşti după ce au murit?

D: Cum trebuie să se comporte un *grihastha* în ce priveşte *moksha*? Nu ar trebui să fie un călugăr cerşetor pentru a atinge eliberarea?

M: De ce crezi că eşti un *grihastha*? Te vor bântui şi alte gânduri asemănătoare, vei crede că eşti un *sannyasin*, chiar dacă te afişezi ca *sannyasin*. Indiferent dacă rămâi acasă ori pleci şi te duci în pădure, mintea ta te va bântui. Ego-ul este izvorul gândirii. El creează corpul şi lumea, el te face să crezi că eşti un *grihastha*. Dacă renunţi la lume, nu vei face decât să înlocuieşti gândul *grihastha* cu gândul *sannyasa* şi mediul căminului cu cel al pădurii. Însă obstacolele mentale vor fi întotdeauna prezente pentru tine. Vor fi chiar mai multe în noul mediu. Nu te ajută cu nimic dacă schimbi mediul. Singurul obstacol este mintea; pe el trebuie să-l învingi,

fie că eşti acasă, fie că eşti în pădure. Dacă poţi să faci asta acasă, de ce nu ai putea şi în pădure? Prin urmare, de ce să schimbi mediul? Poţi să faci asta chiar acum, oricare ar fi mediul în care te afli.

D: E posibil să te bucuri de *samadhi* în timp ce te ocupi de treburi lumeşti?

M: Sentimentul „eu muncesc" este obstacolul. Întreabă-te aşa: „Cine munceşte?". Aminteşte-ţi cine eşti. În felul acesta munca nu te va constrânge, va continua în mod automat. Nu trebuie să faci eforturi nici ca să munceşti, nici ca să renunţi; efortul te transformă în sclav. Ce este menit să se întâmple se va întâmpla. Dacă eşti menit să nu munceşti, nu o să găseşti de muncă oricât ai căuta; dacă eşti menit să munceşti, nu o să poţi să eviţi munca, vei fi obligat să o faci. Prin urmare, lasă asta pe seama puterii superioare; nu poţi să renunţi sau să accepţi după cum vrei tu.

D: Bhagavan spunea ieri că în timpul în care o persoană îl caută pe Dumnezeu „înăuntru", munca „din afară" continuă în mod automat. În viaţa lui Sri Chaitanya se menţionează că în timp ce le ţinea prelegeri discipolilor, el de fapt îl căuta pe Krishna (Sinele), uita complet de corpul lui şi vorbea numai despre Krishna. Asta mă face să mă îndoiesc că munca poate fi lăsată să se desfăşoare singură. N-ar trebui să ne îndreptăm o parte din atenţie asupra muncii fizice?

M: Sinele este totul. Eşti separat de Sine? Sau poate munca să continue în absenţa Sinelui? Sinele este universal: aşadar, toate acţiunile vor continua, indiferent dacă te străduieşti sau nu să te implici în ele. Munca va continua de una singură. Iată de ce Krishna i-a spus lui Arjuna că nu trebuie să obosească să-i ucidă pe Kaurava; Dumnezeu îi omorâse deja. Arjuna nu trebuia să muncească şi să-şi facă griji pentru asta, ci să-şi lase natura să facă voia puterii superioare.

D: Dar munca poate să aibă de suferit dacă nu mă ocup de ea!

M: Să te ocupi de Sine înseamnă să te ocupi de muncă. Pentru că te identifici cu trupul, crezi că munca e făcută de tine.

Însă trupul şi activităţile lui, inclusiv munca, nu sunt separate de Sine. Ce importanţă are dacă tu te ocupi sau nu de muncă? Să zicem că te duci dintr-un loc în altul; nu te ocupi de paşii pe care îi faci. Cu toate astea, după o vreme ajungi la destinaţie. Precum vezi, activitatea de a merge continuă fără ca tu să te ocupi de ea. La fel se întâmplă şi cu celelalte tipuri de muncă.

D: Înseamnă că e *ca* mersul în somn.

M: *Ca* somnambulismul? Ai dreptate. Când un copil doarme profund, mama îl hrăneşte; copilul mănâncă la fel de bine ca atunci când e perfect treaz. Însă în dimineaţa următoare îi spune mamei: „Mamă, eu nu am mâncat aseară". Mama şi alte persoane apropiate ştiu că a mâncat, dar copilul insistă că nu a mâncat; nu a fost conştient. Cu toate astea, acţiunea a continuat.

Un om aflat într-un car adoarme. Boii merg, se opresc sau scapă din jug în timpul călătoriei. Vizitiul nu are cunoştinţă despre toate aceste evenimente, dar se trezeşte şi vede că se află într-un alt loc. Din fericire, nu ştie ce s-a întâmplat pe drum, dar a ajuns la destinaţie. La fel e şi cu Sinele unei persoane. Sinele veşnic treaz e asemenea călătorului care a adormit în car. Starea de veghe este mişcarea boilor; *samadhi* e când stau nemişcaţi (pentru că *samadhi* înseamnă *jagrat-sushupti*, adică persoana este conştientă, dar nu e preocupată de acţiune; boii sunt în jug, dar nu se mişcă); somnul este când boii scapă din jug, pentru că atunci activitatea încetează complet, întrucât boii se eliberează din jug.

Sau să luăm un alt exemplu, din cinematografie. În sala de cinema, scenele sunt proiectate pe ecran. Însă imaginile filmate nu afectează şi nu modifică ecranul. Spectatorul e atent la ele, nu la ecran. Imaginile nu pot exista în absenţa ecranului, dar ecranul este ignorat. În această analogie,

Sinele este ecranul pe care se derulează imaginile, activităţile etc. Omul este conştient de aceste imagini şi activităţi, dar nu e conştient de ecran, deşi ecranul este esenţial. Lumea imaginilor nu există în absenţa Sinelui. Indiferent dacă e sau nu conştient de ecran, acţiunile vor continua.

D: Dar în sala de cinematograf există un operator!

M: Spectacolul de cinema implică folosirea unor obiecte lipsite de conştiinţă. Aparatul de proiecţie, filmele, ecranul etc. sunt neînsufleţite, prin urmare au nevoie de un operator, agentul conştient. Pe de altă parte, Sinele este conştiinţă absolută, deci este autonom, independent. Nu poate să existe un operator separat de Sine.

D: Eu nu confund corpul cu operatorul; eu fac trimitere la cuvintele lui Krishna din versetul 61, capitolul XVIII din *Gita*:

ईश्वरः सर्वभूतानां हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति ।
भ्रामयन्सर्वभूतानि यन्त्रारूढानि मायया ॥[2]

M: Funcţiile corpului care implică nevoia unui operator sunt conţinute în minte; întrucât corpul este *jada* sau neînsufleţit, se impune prezenţa unui operator însufleţit. Pentru că oamenii cred că ei sunt *jiva*, Krishna a spus că Dumnezeu sălăşluieşte în inimă ca operator al lui *jiva*. De fapt, nu există nici un *jiva* şi nici un operator, ca atare, în afară de ei înşişi; Sinele înglobează totul. El este ecranul, imaginile, spectatorul, actorii, operatorul, luminile, sala de cinema şi toate celelalte. Când confunzi Sinele cu corpul şi te imaginezi ca actor e ca şi cum cel care vizionează s-ar reprezenta ca actor în spectacolul de cinema. *Imaginează-ţi că actorul ar întreba*

[2] „Dumnezeu, o, Arjuna, sălăşluieşte în Inima fiecărei făpturi şi El, prin puterea Lui amăgitoare, învârte toate făpturile aşezate ca într-un mecanism".

dacă poate să joace o scenă fără să utilizeze ecranul! Aşa se întâmplă şi cu omul care crede că acţiunile lui sunt separate de Sine.

D: Pe de altă parte, *e ca şi cum i-ai cere spectatorului să joace în film*. În concluzie, trebuie să învăţăm somnul treaz!

M: Acţiunile şi stările depind de perspectiva fiecăruia. Corbul, elefantul, şarpele folosesc un organ în două scopuri. Un singur ochi îi permite corbului să vadă în două părţi deodată; la elefant, trompa este şi nas, şi organ de apucat, iar şarpele şi vede, şi aude cu ochii. Nu contează dacă spui că un corb are un ochi sau ochi, dacă numeşti trompa elefantului „mână" sau „nas" ori zici că ochii sunt urechile şarpelui, e tot una. În mod similar, în cazul lui *jnani*, trezie în somn, somn treaz, somn în vis sau trezie în vis se referă la unul şi acelaşi lucru.

D: Dar noi avem de-a face cu un corp fizic într-o lume fizică, în stare de veghe! Dacă dormim în timp ce munca merge mai departe sau încercăm să muncim în timp ce dormim, munca se va face prost.

M: Somnul nu este ignoranţă, este starea pură a omului; starea de veghe nu este cunoaştere, este ignoranţă. Există conştienţă deplină în somn şi ignoranţă deplină în starea de veghe. Adevărata ta natură le acoperă pe amândouă şi se extinde dincolo de ele. Sinele se întinde dincolo de cunoaştere şi de ignoranţă. Stările de somn, de visare şi de veghe sunt doar forme care trec prin faţa Sinelui; ele înaintează indiferent dacă eşti sau nu conştient de ele. Aceasta este starea lui *jnani*, prin care trec stările de *samadhi*, veghea, visarea şi somnul profund, asemenea boilor care se mişcă, stau pe loc sau se eliberează din jug în timp ce călătorul doarme în car. Aceste răspunsuri sunt din punctul de vedere al lui *ajnani*, doar el îşi pune astfel de întrebări.

D: Desigur, ele nu există pentru Sine. Pe cine să întrebe? Din păcate însă, eu nu am realizat încă Sinele!

M: Tocmai acesta este obstacolul care îţi stă în cale. Trebuie să renunţi la ideea că eşti un *ajnani* şi trebuie să-ţi realizezi Sinele. Tu eşti Sinele. A existat vreun moment în care să nu fi fost conştient de acel Sine?

D: Aşadar, trebuie să experimentăm trezia în somn... sau un fel de reverie?

M (Râde.)

D: Eu spun aşa: corpul fizic al omului cufundat în *samadhi* ca urmare a „contemplării"[3] neîncetate a Sinelui poate să înceteze orice mişcare. Poate să fie activ sau inactiv. Mintea instalată într-o astfel de „contemplare" nu va fi afectată de mişcările corpului sau de simţuri, aşa cum o minte agitată nu prevesteşte o acţiune fizică. Altcineva susţine însă că activitatea fizică împiedică în mod sigur *samadhi* sau „contemplarea" neîntreruptă. Care este opinia lui Bhagavan? Dumneavoastră sunteţi dovada de netăgăduit a tezei mele.

M: Amândoi aveţi dreptate: tu te referi la *sahaja nirvikalpa samadhi*, pe când celălalt se referă la *kevala nirvikalpa samadhi*. În al doilea caz, mintea e cufundată în lumina Sinelui (în somnul profund, mintea se află în întunericul ignoranţei); subiectul face distincţia între *samadhi* şi activitatea de după trezirea din *samadhi*. Însă activitatea corpului, a văzului, a forţelor vitale şi a minţii şi cunoaşterea obiectelor, toate acestea sunt obstacole pentru cel care caută să realizeze *kevala nirvikalpa samadhi*.

În *sahaja samadhi* însă, mintea s-a dizolvat în Sine şi s-a pierdut. Prin urmare, diferenţele şi obstacolele menţionate înainte nu mai există. Activităţile unei asemenea persoane

[3] Cuvântul „contemplare" e folosit adesea în sens larg, pentru a desemna un proces mental forţat, în vreme ce pentru *samadhi* nu e necesar niciun efort. Însă, în limbajul misticismului creştin, „contemplare" e sinonimul folosit invariabil pentru *samadhi*, sens în care apare şi în fragmentul de mai sus.

sunt ca atunci când hrăneşti un copil moleşit de somn, perceptibile pentru cel care priveşte, dar nu şi pentru subiect. Călătorul adormit în carul care se mişcă nu este conştient de mişcările carului, întrucât mintea lui e cufundată în întuneric. Pe de altă parte, *sahaja jnani* nu este conştient de activităţile corpului său fiindcă mintea lui e moartă, întrucât s-a dizolvat în extazul lui *chidananda* (beatitudinea Sinelui).

Notă: Distincţia între somn, *kevala nirvikalpa samadhi* şi *sahaja nirvikalpa samadhi* poate fi reprezentată sub formă de tabel, aşa cum a procedat Sri Bhagavan:

Somn	*Kevala Nirvikalpa Samadhi*	*Sahaja Nirvikalpa Samadhi*
1) minte vie	1) minte vie	1) minte moartă
2) cufundată în uitare	2) cufundată în Lumină	2) dizolvată în Sine
	3) ca o găleată legată de o funie şi coborâtă într-o fântână	3) ca un fluviu care se varsă în ocean şi îşi pierde identitatea
	4) pentru a fi scoasă trăgând de celălalt capăt al funiei	4) un fluviu nu poate fi redirecţionat din ocean

Mintea Înţeleptului care a realizat Sinele e distrusă pe de-a-ntregul. E moartă. Celui care priveşte însă, el poate să-i apară ca având o minte exact ca a unui profan. Prin urmare, în cazul Înţeleptului „eu" are doar o „realitate obiectivă" aparentă. De fapt, nu are nici existenţă subiectivă, nici realitate obiectivă.

II
TĂCERE ŞI SOLITUDINE

D: Jurământul tăcerii este util?

M: Tăcerea interioară înseamnă să te abandonezi. Adică să trăieşti fără simţul ego-lui.

D: Solitudinea e necesară pentru un *sannyasin*?

M: Solitudinea este în mintea omului. Poţi să fii înconjurat de lume, totuşi să îţi menţii seninătatea deplină a minţii; o astfel de persoană e mereu în solitudine. Altcineva poate să stea în pădure, dar să nu fie în stare să-şi controleze mintea. Nu se poate spune că este în solitudine. Solitudinea e o atitudine a minţii; un om ataşat de lucrurile vieţii nu poate obţine solitudinea, indiferent unde s-ar afla. Un om detaşat este întotdeauna în solitudine.

D: Ce înseamnă *mauna*?

M: Starea care transcende vorbirea şi gândirea se numeşte *mauna*; ea este meditaţie fără activitate mentală. Supunerea minţii este meditaţie; meditaţia profundă este gândire eternă. Tăcerea este atotgrăitoare; este cursul veşnic al „limbajului". Această curgere este întreruptă de vorbire; cuvintele obstrucţionează acest „limbaj" mut. Prelegerile pot să ţină oamenii ocupaţi ore în şir, dar să nu le aducă nimic bun. Tăcerea, pe de altă parte, este permanentă şi aduce beneficii întregii umanităţi... Tăcerea înseamnă elocvenţă. Prelegerile orale nu sunt la fel de elocvente cum e tăcerea. Tăcerea este elocvenţă fără de sfârşit... Ea este cel mai bun

limbaj. Există o stare în care cuvintele încetează şi domneşte tăcerea.

D: Dacă-i aşa, cum putem să ne comunicăm gândurile unul altuia?

M: Acest lucru devine necesar dacă există simţul dualităţii...

D: De ce Bhagavan nu începe să predice Adevărul întregii omeniri?

M: De unde ştii că nu fac deja asta? Să predici înseamnă să te urci pe o estradă şi să ţii discursuri celor din jur? Predica e comunicarea simplă a cunoaşterii; acest lucru poate fi făcut cu adevărat doar în tăcere. Ce crezi despre un om care ascultă o predică o oră încheiată, apoi pleacă fără ca ea să-l fi impresionat suficient pentru a-şi schimba viaţa? Compară-l cu un altul, care stă în prezenţa unei persoane sfinte şi care pleacă după o vreme având o cu totul altă perspectivă asupra vieţii. Ce e mai bine, să predici cu voce răsunătoare fără niciun efect ori să menţii tăcerea şi să răspândeşti în jur forţă interioară?

În plus, cum ia naştere vorbirea? Există cunoaştere abstractă, din care se naşte ego-ul care, la rându-i, dă naştere gândului, iar din gând se naşte cuvântul vorbit. Prin urmare, cuvântul e strănepotul sursei originare. În condiţiile în care cuvântul produce efecte, judecă şi tu cât de puternică poate să fie predicarea prin tăcere! Oamenii nu înţeleg însă acest adevăr simplu, adevărul experienţei lor de zi cu zi, omniprezentă şi eternă. Acest adevăr este cel al Sinelui. Există cineva care să aibă conştiinţa Sinelui? Dar oamenii nici nu vor să audă de acest adevăr, pe ei îi interesează să afle ce e dincolo, despre rai, iad şi reîncarnare.

Întrucât le place misterul, nu adevărul, religiile încearcă să-i facă să se aplece la un moment dat asupra Sinelui. Indiferent ce mijloace adopţi, în cele din urmă trebuie să te întorci la Sine; aşadar, de ce să nu sălăşluieşti în Sine aici şi acum?

Ca să-i fii spectator sau ca să faci presupuneri despre lumea de dincolo, Sinele este indispensabil; prin urmare, oamenii nu sunt diferiţi de Sine. Chiar şi un om ignorant, când vede obiectele, vede doar Sinele.

III
CONTROLUL MINŢII

D: Cum pot să controlez mintea?

M: Nu ai ce minte să controlezi dacă realizezi Sinele. Sinele străluceşte în afară când mintea dispare. La omul realizat, mintea poate să fie activă sau inactivă, doar Sinele există. Pentru că mintea, corpul şi lumea nu sunt separate de Sine; şi nu pot să existe în afara Sinelui. Pot ele să fie altceva decât Sinele? Când omul e conştient de Sine, de ce şi-ar face griji pentru aceste umbre? Cum ar putea ele să afecteze Sinele?

D: Dacă mintea este doar o umbră, cum putem să ne cunoaştem Sinele?

M: Sinele este inima, străluceşte prin propria lumină. Lumina pleacă din inimă şi ajunge în creier, care e sediul minţii; aşadar, vezi lumea în lumina reflectată a Sinelui. Lumea e percepută printr-un act al minţii. Când primeşte lumină, mintea e conştientă de lume; când nu primeşte lumină, nu e conştientă de lume.

Dacă mintea este întoarsă spre interior, spre sursa iluminării, cunoaşterea obiectivă încetează şi doar Sinele străluceşte ca inimă.

Luna străluceşte reflectând lumina Soarelui. Când Soarele apune, Luna ne ajută să vedem obiectele. După ce răsare Soarele, nimeni nu mai are nevoie de Lună, chiar dacă discul

ei e vizibil pe cer. La fel e şi în cazul minţii şi inimii. Mintea este utilă prin lumina pe care o reflectă. Ea ne ajută să vedem obiectele. Când se întoarce spre interior, se contopeşte cu sursa iluminării care străluceşte prin Ea Însăşi şi mintea este atunci aşa cum e Luna în timpul zilei.

Când este întuneric, e nevoie de o lampă care să lumineze. Însă, după ce răsare Soarele, lampa nu mai e necesară; obiectele sunt vizibile. Ca să vezi Soarele nu îţi trebuie lampă; e suficient să îţi întorci privirea spre Soarele care luminează prin el însuşi. La fel se întâmplă şi cu mintea; pentru a vedea obiectele este necesară lumina reflectată de minte. Pentru a vedea inima e suficient ca mintea să fie întoarsă către ea. Atunci mintea nu mai contează şi inima luminează prin ea însăşi.

D: În octombrie, după ce am plecat de la acel ashram, m-am simţit învăluit vreo zece zile de Prezenţa care domneşte în jurul lui Sri Bhagavan. Tot timpul, cât am fost ocupat cu munca, a existat un curent subteran al păcii pe care ţi-o dă armonia; aproape că era ca acea conştiinţă dual pe care o ai când eşti pe jumătate adormit la o prelegere plictisitoare. Apoi a dispărut cu totul şi în locul ei au apărut obişnuitele inepţii. Munca nu-ţi lasă timp pentru meditaţie în izolare. E suficient dacă îmi amintesc mereu „EU SUNT" cât muncesc?

M (*după o scurtă pauză*): Dacă îţi fortifici mintea, pacea va continua la nesfârşit. Durata ei este direct proporţională cu forţa minţii pe care o dobândeşti printr-o practică asiduă. O asemenea minte poate să se menţină pe linia curentului. Fie că eşti implicat în muncă, fie că nu eşti, curentul rămâne neafectat şi neîntrerupt. Nu munca este obstacolul, ci ideea că tu eşti cel care o face.

D: Meditaţia convenţională este necesară pentru a fortifica mintea?

M: Nu şi dacă nu pierzi nicio clipă din vedere că nu munca este obstacolul. La început trebuie să faci un efort ca să-ţi reaminteşti acest lucru, dar până la urmă va deveni ceva natural şi neîntrerupt. Munca va continua prin ea însăşi, iar pacea ta va rămâne netulburată.

Meditaţia este adevărata natură a ta. Acum o numeşti meditaţie pentru că sunt alte gânduri care te distrag. Când aceste gânduri sunt înlăturate, rămâi singur – adică în starea de meditaţie eliberată de gânduri; aceasta este natura ta adevărată, pe care acum încerci să o dobândeşti ţinând la distanţă alte gânduri. Să ţii la distanţă alte gânduri este ceea ce oamenii numesc acum meditaţie. Dar când practica devine fermă, adevărata natură se revelează ca meditaţie autentică.

D: Alte gânduri se impun cu şi mai multă forţă când încerci să meditezi!

M: Da, în timpul meditaţiei apar tot felul de gânduri. Şi e foarte bine că e aşa: pentru că tot ce era ascuns în tine este adus la suprafaţă. Dacă nu ar ieşi deasupra, cum ar putea fi distrus? Gândurile ies la suprafaţă în mod spontan, dar vor fi nimicite la momentul potrivit şi, în felul acesta, fortifică mintea.

D: Uneori persoanele şi lucrurile iau o formă vagă, aproape transparentă, ca într-un vis. Nu mai poţi să îi observi ca din exterior, eşti conştient în mod pasiv de existenţa lor, dar nu eşti conştient activ de niciun fel de individualitate. Este o linişte profundă în minte. În astfel de momente eşti pregătit să te cufunzi în Sine? Sau o astfel de stare e dăunătoare, un rezultat al autohipnozei? Ar trebui s-o încurajăm pentru că aduce o linişte temporară?

M: Există Conştiinţă alături de liniştea din minte; este exact starea spre care trebuie să ţintim. Faptul că se ridică o

întrebare în această privinţă, fără să se înţeleagă că ea este Sinele, dovedeşte că starea nu e constantă, ci ocazională.

Cuvântul „cufunzi" este adecvat când există tendinţe de ieşire în exterior; în astfel de cazuri mintea trebuie să fie direcţionată şi întoarsă către interior, astfel încât să te cufunzi sub suprafaţa aspectelor exterioare. Când predomină însă liniştea fără obstrucţionarea Conştiinţei, ce nevoie ai să te cufunzi? Dacă acea stare nu a fost realizată ca Sine, efortul de a face asta poate fi numit „cufundare". În acest sens se poate spune că starea este adecvată pentru realizare sau cufundare. Astfel, ultimele două întrebări ale tale nu-şi mai au rostul.

D: Mintea continuă să simtă o preferinţă pentru copii, poate pentru că forma unui copil e adesea folosită pentru a personifica Idealul. Cum poate fi depăşită această preferinţă?

M: Menţine contactul cu Sinele. De ce să te gândeşti la copii şi la reacţiile pe care le ai faţă de ei?

D: Această a treia vizită la Tiruvannamalai pare că mi-a crescut egoismul şi meditaţia a devenit mai dificilă. Este o fază trecătoare şi lipsită de însemnătate sau un semn că de acum încolo ar trebui să evit astfel de locuri?

M: Este ceva ce ţine de imaginaţie. Locul acesta sau oricare altul este în tine. Trebuie să renunţi la astfel de închipuiri; pentru că asemenea locuri nu au nicio legătură cu activităţile minţii. La fel, mediul înconjurător nu ţine de imaginaţia ta; el este acolo, e un dat; iar tu trebuie să fii mai presus de el, să nu te laşi prins în capcanele lui.

(Un băieţel de opt ani şi jumătate a venit în sală pe la cinci după-amiaza, când Sri Bhagavan era plecat pe Munte. Cât timp el a lipsit, băiatul a vorbit despre *yoga* şi *Vedanta* într-o limbă tamiră curată, simplă şi literară, citând cu uşurinţă din

zicerile sfinţilor şi din textele sacre. Când Sri Bhagavan a intrat în sală, după aproape trei sferturi de oră, domnea o tăcere desăvârşită. În cele 20 de minute cât s-a aflat în prezenţa lui Sri Bhagavan, băiatul n-a scos o vorbă, doar l-a fixat cu privirea. Apoi a început să plângă. Şi-a şters lacrimile cu mâna stângă şi a plecat repede, spunând că încă aşteaptă să-şi realizeze Sinele.)

D: Cum putem să explicăm caracteristicile extraordinare ale acelui băiat?

M: Caracteristicile ultimei naşteri sunt puternice în el. Oricât de puternice ar fi însă, ele nu se pot manifesta decât într-o minte calmă, liniştită. Ştim cu toţii că uneori încercăm să ne amintim ceva şi nu reuşim, pe când alteori răspunsul ne apare brusc dacă mintea este calmă şi liniştită.

D: Cum poate mintea rebelă să fie calmată şi liniştită?

M: Fie îi vezi sursa astfel încât să dispară, fie te abandonezi astfel încât să fie doborâtă. Abandonarea Sinelui este totuna cu cunoaşterea Sinelui şi fiecare dintre ele implică în mod necesar autocontrolul. Ego-ul se supune doar când recunoaşte Puterea Superioară.

D: Cum pot să mă eliberez de *samsara*, care pare să fie adevărata cauză care face ca mintea să fie agitată? Nu este renunţarea un mijloc eficient pentru a realiza liniştea minţii?

M: *Samsara* e doar în mintea ta. Lumea nu-ţi spune „Iată-mă, sunt eu, lumea". Dacă ar fi aşa, ea ar fi mereu acolo, şi-ar face simţită prezenţa chiar şi când dormi. Cum însă nu e prezentă în somn, lumea nu este permanentă. Nefiind permanentă, e lipsită de substanţă. Întrucât nu are realitate în absenţa Sinelui, Sinele o subjugă cu uşurinţă. Doar Sinele e permanent. Renunţarea înseamnă să nu confunzi Sinelui cu non-Sinele. Când ignoranţa care identifică Sinele cu non-Sinele este eliminată, non-Sinele încetează să existe – aceasta este adevărata renunţare.

D: Nu putem să efectuăm acţiuni fără ataşament chiar şi în absenţa unei astfel de renunţări?

M: Doar un *atma jnani* poate să fie un bun *yoghin karma*.

D: Bhagavan dezaprobă filosofia *dvaita*?

M: *Dvaita* poate exista doar când identifici Sinele cu non-Sinele. *Advaita* înseamnă non-identificare.

IV
BHAKTI ŞI JNANA

D: *Sri Bhagavata* descrie o modalitate prin care îl putem găsi pe Krishna în inimă, prosternându-ne în faţa a tot şi privind totul aşa cum priveşte Dumnezeu. Este aceasta calea corectă care duce la realizarea Sinelui? Nu e mai uşor să-l venerăm pe Bhagavan prin ce ajunge în „minte" decât să căutăm supramentalul întrebându-ne mental „Cine sunt eu"?

M: Da, când Îl vezi pe Dumnezeu în tot, te gândeşti sau nu la Dumnezeu? Cu siguranţă că trebuie să te gândeşti la Dumnezeu ca să îl vezi pe Dumnezeu peste tot în jurul tău. Prezenţa lui Dumnezeu în mintea ta devine *dhyana*, iar *dhyana* este etapa care precedă Realizarea. Realizarea poate să fie doar în Sine şi a Sinelui. Ea nu poate să fie niciodată separată de Sine: şi trebuie să fie precedată de *dhyana*. Nu are importanţă dacă realizezi *dhyana* asupra lui Dumnezeu sau asupra Sinelui; pentru că scopul este acelaşi. Orice ai face, nu ai cum să scapi de Sine. Vrei să-L vezi pe Dumnezeu în toate, dar nu în tine însuţi? Dacă *totul* este Dumnezeu, tu nu eşti inclus în acel *tot*? Cum tu însuţi eşti Dumnezeu, e de mirare că totul e Dumnezeu? Aceasta este metoda recomandată în *Sri Bhagavata* şi în alte părţi, de către alţii. Dar chiar şi pentru această metodă trebuie să existe un observator sau un gânditor. Cine este acesta?

D: Cum îl vedem pe Dumnezeu care este omniprezent?

M: Să îl vezi pe Dumnezeu înseamnă să *fii* Dumnezeu. Nu există „tot" separat de Dumnezeu; El impregnează totul. Doar Dumnezeu *este*.

D: E bine să citim *Gita* din când în când?

M: Întotdeauna.

D: Care este legătura dintre *jnana* şi *bhakti*?

M: Starea naturală, neîntreruptă şi eternă de a sălăşlui în Sine este *jnana*. Pentru a sălăşlui în Sine trebuie să iubeşti Sinele. Cum Dumnezeu este în mod cert Sinele, să iubeşti Sinele înseamnă să-l iubeşti pe Dumnezeu; aceasta este *bhakti*. Prin urmare, *jnana* şi *bhakti* sunt unul şi acelaşi lucru.

D: După ce fac *nama japa* o oră sau mai mult, intru într-o stare asemănătoare cu somnul. Când mă trezesc, îmi amintesc că *japa* mea a fost întreruptă. Aşa că încerc din nou.

M: „Asemănătoare cu somnul", ai zis bine. Aceasta este starea naturală. Pentru că acum eşti ataşat de ego, crezi că starea naturală este ceva care îţi întrerupe munca. Va trebui să repeţi experienţa până când înţelegi că e starea ta naturală. Atunci vei descoperi că *japa* este ceva exterior, totuşi va continua în mod automat. Îndoiala ta de acum e cauzată de acea falsă identitate, adică te identifici cu mintea care efectuează *japa*. *Japa* înseamnă să te fixezi asupra unui gând şi să excluzi toate celelalte gânduri. Acesta este rolul ei. Ea conduce la *dhyana*, care se încheie cu realizarea Sinelui sau *jnana*.

D: Cum trebuie să fac *nama japa*?

M: Nu trebuie să foloseşti numele lui Dumnezeu în mod mecanic şi superficial, fără un sentiment al devoţiunii. Ca să foloseşti numele lui Dumnezeu trebuie să Îl invoci cu fervoare şi să te abandonezi Lui fără rezerve. Doar după o asemenea abandonare numele lui Dumnezeu va fi în permanenţă împreună cu omul.

D: Unde intervine atunci nevoia de a interoga Sinele sau *vichara*?

M: Abandonarea are efect doar când o faci cunoscând pe deplin ce înseamnă cu adevărat să te abandonezi. La o astfel de cunoaştere ajungi prin interogare şi reflecţie şi rezultatul ei va fi, invariabil, abandonarea Sinelui. Nu există nicio diferenţă între *jnana* şi a te abandona lui Dumnezeu în mod absolut, adică să te abandonezi în gând, în cuvânt şi în faptă. Pentru a fi totală, abandonarea trebuie să fie necondiţionată; adeptul nu poate să negocieze cu Dumnezeu ori să-i ceară favoruri. O asemenea abandonare totală cuprinde tot; este *jnana* şi *vairagya*, devoţiune şi iubire.

V
SINELE ŞI INDIVIDUALITATEA

D: Moartea nu dizolvă individualitatea unei persoane, astfel încât să nu mai fie posibilă nicio renaştere, aşa cum râurile care se varsă în ocean îşi pierd individualitatea?

M: Dar când apele se evaporă şi revin ca ploaie ce cade peste dealuri, ele curg din nou sub formă de râuri şi se varsă în ocean; tot aşa, în timpul somnului indivizii îşi pierd particularităţile specifice, dar le regăsesc la trezire în conformitate cu *samskarele* lor sau cu tendinţele din vieţile anterioare. La fel se întâmplă şi în moarte: individualitatea unei persoane care mai are *samskare* nu se pierde.

D: Cum e posibil aşa ceva?

M: Ai văzut cum un copac ale cărui ramuri au fost tăiate creşte din nou; dacă rădăcinile nu i-au fost afectate, copacul va continua să crească. În mod similar, *samskarele* – care doar s-au cufundat în inimă odată cu moartea, dar nu au dispărut – favorizează renaşterea la momentul potrivit; şi aşa se nasc din nou *jivele*.

D: Cum e posibil ca nenumăratele *jive* şi Universul vast, a cărui existenţă se află în corelaţie cu cea a *jivelor*, să ia naştere din asemenea *samskare* subtile cufundate în inimă?

M: Aşa cum ficusul gigant încolţeşte dintr-o sămânţă minusculă, tot aşa *jivele* şi întregul univers cu nume şi formă iau naştere din subtilele *samskare*.

D: Cum izvorăşte individualitatea din Sinele Absolut şi ce anume face posibilă revenirea ei?

M: Aşa cum o scânteie ia naştere din foc, individualitatea izvorăşte din Sinele Absolut, Scânteia este ego-ul. În cazul lui *ajnani*, ego-ul se identifică, în timp ce iese la suprafaţă, cu un anumit obiect. Nu poate să nu se asocieze cu obiectele.

Această asociere e cauzată de *ajnana*, pe care ne propunem să o distrugem. Dacă această tendinţă a identificării cu obiectele e distrusă, ego-ul se purifică şi devine una cu sursa lui. Falsa identificare a persoanei cu corpul este *dehatma-buddhi* sau ideea „eu sunt corpul". Această idee trebuie să dispară dacă vrem să obţinem rezultate satisfăcătoare.

D: Cum desfiinţez această idee?

M: Tu exişti în *sushupti* fără să fii asociat cu corpul şi mintea, însă în celelalte două stări te asociezi cu ele. Dacă ai fi una cu corpul, cum ai putea să exişti fără corp în *sushupti*? Poţi să te separi de ce este în exteriorul tău, dar nu şi de ce este una cu tine. Prin urmare, ego-ul nu poate fi una cu corpul. Acest lucru trebuie realizat în stare de veghe. Cele trei stări se studiază pentru a dobândi această cunoaştere.

D: Cum poate ego-ul care se limitează la două dintre stări să încerce să realizeze Ceva ce cuprinde toate cele trei stări?

M: Ego-ul pur este experimentat în intervalele dintre două stări sau dintre două gânduri. Ego-ul e asemenea unei omizi care dă drumul unei frunze doar după ce s-a agăţat de alta. Natura lui adevărată e cunoscută când nu se află în contact cu obiecte sau gânduri. Trebuie să înţelegi că acest interval este Realitatea imuabilă, statornică, Fiinţa ta adevărată, prin convingerea la care ajungi studiind cele trei stări, *jagrat, svapna* şi *sushupti*.

D: Nu pot să rămân în *sushupti* cât de mult vreau şi totodată să intru în ea după dorinţă, aşa cum fac cu starea de veghe? Cum experimentează un *jnani* cele trei stări?

M: Dar *sushupti* există şi în starea de veghe. Eşti în *sushupti* chiar acum. Firesc e să intri în ea conştient şi să o realizezi în această stare de veghe. De fapt, nu se intră şi nu se iese din ea. Să fii conştient de *sushupti* în starea *jagrat* înseamnă *jagrat-sushupti*, iar asta este *samadhi*.

Ajnani nu poate să rămână mult timp în *sushupti*, pentru că natura lui îl obligă să iasă din ea. Ego-ul lui nu este mort şi reapare mereu. Pe de altă parte, *jnani* distruge ego-ul de la sursă. Uneori poate să-şi facă simţită prezenţa şi în cazul lui, sub impulsul lui *prarabdha*. Adică, şi în cazul lui *jnani*, pentru toate scopurile din exterior, *prarabdha* pare să susţină sau să menţină ego-ul, aşa cum se întâmplă la *ajnani*; însă există această diferenţă fundamentală, şi anume că atunci când ego-ul lui *ajnani* iese la suprafaţă (de fapt s-a scufundat, cu excepţia somnului profund), el îşi ignoră complet sursa; cu alte cuvinte, *ajnani* nu este conştient de *sushupti* în stare de vis şi în stare de veghe; în cazul lui *jnani*, dimpotrivă, ieşirea la suprafaţă sau existenţa ego-ului este doar aparentă, şi el se bucură de experienţa lui transcendentală neîntreruptă în ciuda acestei ieşiri sau existenţe a ego-ului, menţinându-şi mereu atenţia (*lakshya*) asupra Sursei. Acest ego este inofensiv; e ca structura unei funii arse – deşi are o formă, nu poţi să legi cu ea nimic. Menţinând în permanenţă atenţia asupra Sursei, ego-ul se dizolvă în acea Sursă ca o păpuşă de sare în mare.

D: Care e semnificaţia Crucificării?

M: Corpul este crucea. Iisus, Fiul omului, este ego-ul sau ideea „eu sunt corpul". Când Fiul omului este răstignit pe cruce, ego-ul dispare, rămâne doar Fiinţa Absolută. Este învierea gloriosului Sine, a lui Hristos – Fiul lui Dumnezeu.

D: Dar cum se justifică răstignirea pe cruce? Nu este omorul o fărădelege îngrozitoare?

M: Toată lumea făptuieşte o sinucidere. Starea naturală, eternă şi binecuvântată e sufocată de această viaţă trăită în ignoranţă. În felul acesta, viaţa prezentă este rezultatul uciderii existenţei pozitive, eterne. Nu este acesta un caz de sinucidere? Aşadar, de ce să ne mai facem griji în privinţa omorului etc.?

D: Sri Ramakrishna spune că *nirvikalpa samadhi* nu poate dura mai mult de 21 de zile; dacă o continuă mai mult, persoana moare. Este adevărat?

M: Când *prarabdha* e consumată, ego-ul se dizolvă complet, fără să lase nicio urmă. Aceasta este eliberarea finală (*nirvana*). Dacă *prarabdha* nu e consumată, ego-ul se va ridica la suprafaţă, aşa cum *pare* să facă în cazul unui *jivanmukta*.

VI
REALIZAREA SINELUI

D: Cum pot să obţin realizarea Sinelui?

M: Realizarea nu este ceva care trebuie obţinut, ea este deja acolo. Tot ce trebuie să faci e să renunţi la gândul „eu nu am realizat".

Liniştea sau pacea înseamnă Realizare. Nu există niciun moment în care Sinele să nu fie. Dacă ai îndoieli sau sentimentul non-realizării, trebuie să încerci să scapi de aceste gânduri. Ele sunt cauzate de identificarea Sinelui cu non-Sinele. Când non-Sinele dispare, rămâne doar Sinele. Pentru a-i face loc, e suficient să elimini confuzia; locul nu e adus din altă parte.

D: Întrucât Realizarea nu e posibilă fără *vasana-kshaya*, cum voi realiza Starea în care *vasanele* sunt distruse în mod efectiv?

M: Eşti în acea Stare acum!

D: Să înţeleg că dacă menţin contactul cu Sinele, *vasanele* vor fi distruse pe măsură ce apar?

M: Ele se vor distruge prin ele însele dacă tu rămâi aşa cum eşti.

D: Cum voi ajunge la Sine?

M: La Sine nu se ajunge. Dacă ar fi să se ajungă la sine ar însemna că Sinele nu este aici şi acum, ci că trebuie să fie obţinut. Ce se obţine va fi din nou pierdut. În consecinţă, nu

va fi ceva permanent. Ce nu e permanent nu merită să fie obţinut. Aşadar, eu spun că la Sine nu se ajunge. Tu *eşti* Sinele; eşti deja Asta.

Adevărul e că eşti ignorant în ce priveşte starea ta binecuvântată. Ignoranţa intervine şi acoperă cu un văl Sinele pur care este Binecuvântare. Eforturile trebuie direcţionate doar pentru a îndepărta acest văl al ignoranţei care nu e altceva decât cunoaştere greşită. Cunoaşterea greşită este falsa identificare a Sinelui cu corpul, cu mintea etc. Această falsă identificare trebuie să înceteze şi atunci va rămâne doar Sinele.

Prin urmare, Realizarea este pentru toţi; Realizarea nu face diferenţă între aspiranţi. Această îndoială, dacă poţi sau nu să realizezi, şi noţiunea „eu nu am realizat" sunt singurele obstacole. Trebuie să te eliberezi de aceste obstacole.

D: Care este utilitatea lui *samadhi*, gândul subzistă atunci?

M: Doar *samadhi* poate revela Adevărul. Gândurile aruncă un văl asupra Realităţii, prin urmare Ea nu este realizată în alte stări decât *samadhi*.

În *samadhi* există doar sentimentul „EU SUNT" şi nu există gânduri. Experienţa „EU SUNT" înseamnă să fii liniştit.

D: Cum pot să repet experienţa *samadhi* sau pacea pe care o obţin aici?

M: Experienţa ta prezentă se datorează influenţei atmosferei în care te afli. Poţi să ai experienţa în afara acestei atmosfere? Experienţa e tranzitorie. Ca să devină permanentă e nevoie de practică.

D: Uneori omul are străfulgerări intense ale unei conştiinţe al cărei centru este *în exteriorul sinelui normal* şi care pare să fie atotcuprinzătoare. Fără să ne preocupăm de concepte

filosofice, cum mă sfătuieşte Bhagavan să procedez pentru *a obţine*, *a menţine* şi *a extinde* aceste străfulgerări sporadice? *Abhyasa* din această experienţă presupune *retragerea în solitudine*?

M: *În exterior!* Pentru cine este interiorul sau exteriorul? Ele pot să existe doar atât timp cât există subiect şi obiect. Repet, pentru cine sunt acestea două? Dacă vei cerceta cu atenţie, vei constata că ele există doar pentru subiect. Trebuie să vezi cine este subiectul; această cercetare te va conduce la Conştiinţa pură care se află dincolo de subiect.

Sinele normal este mintea. Această minte are limitări. Conştiinţa pură însă e dincolo de limitări şi se ajunge la ea prin cercetare aprofundată, aşa cum ţi-am explicat.

Obţinerea: Sinele este mereu acolo. Trebuie doar să îndepărtezi vălul care obstrucţionează revelarea Sinelui.

Menţinerea: Când realizezi Sinele, el devine experienţa ta directă şi imediată. Nu se pierde niciodată.

Extinderea: Sinele nu se extinde, el este veşnic, nu poate fi restrâns sau extins.

Retragerea în solitudine: Sălăşluirea în Sine este solitudine. Fiindcă nimic nu îi e străin Sinelui. Retragerea se face dintr-un loc în altul sau dintr-o stare în alta. Nici locul, nici starea nu pot să existe separat de Sine. Întrucât *totul* este Sine, retragerea este imposibilă şi de neconceput.

Abhyasa înseamnă doar să nu laşi nimic să-ţi tulbure pacea inerentă. Tu eşti întotdeauna în Starea ta naturală indiferent dacă practici sau nu *abhyasa*... Să rămâi aşa cum eşti, fără să-ţi pui întrebări ori să ai îndoieli, aceasta este Starea ta naturală.

D: Când realizezi *samadhi*, nu obţii şi *siddhi*-uri?

M: Pentru a manifesta *siddhi*-uri trebuie să fie alţii care să le recunoască. Aceasta înseamnă că nu există *jnana* la persoana care le afişează. Prin urmare, nu merită să te gândeşti la *siddhi*-uri; singura ta preocupare trebuie să fie să dobândeşti *jnana*.

D: Realizarea mea îi ajută pe alţii?

M: Da, şi este cel mai bun ajutor pe care îl poţi oferi vreodată altora. Cei care au descoperit mari adevăruri le-au descoperit în profunzimile liniştite ale Sinelui. Adevărul e însă că nu există „alţii" care să fie ajutaţi. Pentru că Fiinţa Realizată vede doar Sinele, aşa cum aurarul vede doar aurul pe care îl valorifică în diversele bijuterii făcute din aur. Când te identifici cu corpul, numele şi forma sunt acolo. Când transcenzi însă conştiinţa-corp, dispar şi „alţii". Persoana Realizată nu vede lumea ca fiind diferită de Ea Însăşi.

D: Nu ar fi mai bine dacă sfinţii s-ar amesteca printre ceilalţi?

M: Nu există „alţii" cu care să se amestece. Sinele e singura Realitate.

D: Nu ar trebui să încerc să ajut lumea aflată în suferinţă?

M: Puterea care te-a creat pe tine a creat şi lumea. Dacă poate să aibă grijă de tine, poate să aibă grijă şi de lume... Dacă Dumnezeu a creat lumea, e responsabilitatea Lui să aibă grijă de ea, nu a ta.

D: Nu e de datoria noastră să fim patrioţi?

M: Datoria ta e *să fii*, nu să fii una sau alta. „EU SUNT CEL CARE SUNT" cuprinde întregul adevăr; metoda e descrisă de expresia *„a fi liniştit"*.

Şi ce înseamnă linişte? Înseamnă să te „distrugi pe tine însuţi"; fiindcă toate numele şi toate formele sunt cauze ale suferinţei. „Eu-eu" este Sinele. „Eu sunt asta" este ego-ul. Când „eu" este menţinut doar ca „eu", el este Sinele. Când o ia razna şi spune „eu sunt asta sau cealaltă, eu sunt cutare şi cutare", este ego-ul.

D: Atunci cine este Dumnezeu?

M: Sinele este Dumnezeu. „EU SUNT" este Dumnezeu. Dacă Dumnezeu ar fi separat de Sine, ar fi un Dumnezeu lipsit de Sine, ceea ce este absurd. Tot ce trebuie să faci pentru a realiza Sinele e să *fii liniştit*. Ce poate fi mai uşor? Prin urmare, *atma vidya* este cel mai uşor de realizat.

VII
GURU ŞI GRAŢIA LUI

D: Ce este *guru kripa*? Cum conduce ea la realizarea Sinelui?

M: Guru este Sinele... În viaţa lui, uneori omul devine neîmpăcat, nu e mulţumit cu ce are, caută să-şi satisfacă dorinţele prin rugăciune la Dumnezeu etc. Mintea lui este purificată treptat, până când îşi doreşte cu ardoare să-l cunoască pe Dumnezeu, mai mult să-i obţină graţia decât să-şi satisfacă dorinţele lumeşti. Din acel moment, graţia lui Dumnezeu începe să se manifeste. Dumnezeu ia forma unui Guru şi îi apare aspirantului, îl învaţă Adevărul şi totodată îi purifică mintea prin asociere. Mintea aspirantului dobândeşte putere şi este capabilă să se întoarcă spre interior. Prin meditaţie se purifică şi mai mult şi rămâne liniştită, fără să se agite câtuşi de puţin. Această expansiune calmă este Sinele.

Guru e deopotrivă „în exterior" şi „în interior". Din „exterior" impulsionează mintea să se întoarcă spre interior; din „interior" trage mintea către Sine şi o ajută să se liniştească. Asta înseamnă *guru kripa*. Nu e nicio diferenţă între Dumnezeu, Guru şi Sine.

D: În Societatea Teozofică se face meditaţie pentru a căuta Maeştri care să-i îndrume.

M: Maestrul este înăuntrul fiecăruia. Rolul meditaţiei e să înlăture ideea ignorantă cum că El este doar în afară. Dacă

ar fi un străin pe care îl aştepţi, şi El ar fi menit să dispară. Ce rost ar avea o asemenea fiinţă efemeră? Dar atâta vreme cât tu crezi că eşti separat sau că eşti corpul, Maestrul „din afară" va fi necesar şi va apărea ca având un corp. Când încetezi să te mai identifici în mod greşit cu corpul, vei descoperi că Maestrul nu este altul decât Sinele.

D: Guru ne va ajuta să cunoaştem Sinele prin iniţiere etc.?

M: Guru te ţine de mână şi îţi şopteşte la ureche? Poţi să îţi imaginezi că este ce eşti tu însuţi. Întrucât crezi că tu eşti cu un corp, crezi că şi El are un corp ca să facă pentru tine ceva concret. Lucrarea Lui se petrece însă în interior, pe tărâmul spiritual.

D: Cum găsim un Guru?

M: Dumnezeu, care este imanent, în graţia Lui, arată compasiune pentru aspirantul devotat şi se manifestă în funcţie de gradul de dezvoltare la care a ajuns aspirantul. Aspirantul crede că El este om şi se aşteaptă la o relaţie ca între două corpuri fizice. Însă Guru, care este Dumnezeu sau Sinele încarnat, lucrează din interior, îl ajută pe om să înţeleagă că metodele lui sunt greşite şi îl conduce pe drumul corect până când omul realizează Sinele din interior.

D: Ce trebuie să facă aspirantul?

M: Trebuie doar să asculte de cuvintele Maestrului şi să lucreze în interior. Maestrul este deopotrivă „în interior" şi „în exterior". El creează condiţii ca să te îndrepte spre interior şi în acelaşi timp pregăteşte „interiorul" ca să te ducă spre Centru. În felul acesta te împinge „din afară" şi te trage „dinăuntru", ca să te fixeze în Centru.

Tu crezi că lumea poate fi cucerită prin eforturile tale. Când eşti decepţionat de mediul exterior şi eşti propulsat către interior, simţi că „O, există o Putere superioară omului!".

Ego-ul e asemenea unui elefant puternic care nu poate fi dominat de cineva mai puţin puternic decât leul care,

în cazul nostru, nu este altul decât Guru, la vederea căruia ego-ul, puternic ca un elefant, începe să tremure şi în cele din urmă moare.

Vei afla la timpul potrivit că măreţia ta începe în momentul în care încetezi să exişti. Pentru a dobândi acea stare trebuie să te abandonezi. Atunci Maestrul vede că eşti într-o stare propice pentru a primi îndrumări şi te ghidează.

D: Cum poate tăcerea lui Guru, care nu oferă iniţiere şi nu acţionează într-un mod tangibil, să fie mai puternică decât cuvântul Lui etc.? Cum e posibil ca o asemenea tăcere să fie mai benefică decât studiul textelor sacre?

M: Tăcerea este cea mai puternică formă de muncă. Oricât de vaste şi de autoritare ar fi textele sacre, ele nu produc efecte. Guru este linişte şi Graţia triumfă în toate. Această linişte este mai amplă şi mai autoritară decât toate textele sacre la un loc.

D: Dar poate aspirantul să obţină fericirea?

M: Aspirantul se abandonează Maestrului şi asta înseamnă că nu mai există nicio urmă de individualitate în el. Dacă se abandonează întru totul, simţul ego-ului dispare complet şi atunci nu mai poate să existe nefericire sau suferinţă.

Fiinţa eternă nu este nimic altceva decât fericire. Această descoperire vine ca o revelaţie.

D: Cum pot să obţin Graţia?

M: Graţia este Sinele. Nici ea nu trebuie să fie obţinută; doar trebuie să ştii că există.

Soarele este doar strălucire. El nu vede întunericul. Cu toate astea, spui că întunericul dispare odată cu apariţia soarelui. Aşa şi ignoranţa aspirantului, asemenea fantasmei întunericului, dispare la vederea Gurului. Eşti înconjurat de lumina

soarelui; totuşi, dacă vrei să vezi soarele, trebuie să te întorci în direcţia lui şi să te uiţi la el. La fel şi Graţia, o găseşti când ai abordarea adecvată, cu toate că ea este aici şi acum.

D: Graţia îl ajută pe cel care o caută să se maturizeze mai repede?

M: Lasă totul pe seama Maestrului. Abandonează-te lui fără rezerve.

Trebuie să faci unul dintre următoarele două lucruri: ori să te abandonezi pentru că îţi dai seama că nu ai capacitatea necesară şi ai nevoie de ajutorul unei puteri superioare, ori să încerci să afli care este cauza nefericirii, să mergi la Sursă şi astfel să te contopeşti cu Sinele. În ambele cazuri te vei elibera de nefericire. Dumnezeu sau Guru nu îl părăseşte niciodată pe aspirantul care s-a abandonat complet.

D: Care e semnificaţia prosternării în faţa lui Guru sau a lui Dumnezeu?

M: Prosternarea înseamnă supunerea ego-ului, contopirea cu Sursa. Dumnezeu sau Guru nu poate fi păcălit de genuflexiuni, plecăciuni şi prosternări făcute în exterior. El vede dacă ego-ul este acolo sau nu.

D: Bhagavan nu poate să-mi dea un pic de *prasad* din petala Lui ca semn al Graţiei Lui?

M: Mănâncă fără să te gândeşti la ego. În felul acesta, ce mănânci devine *prasad* de la Bhagavan.

D: Omul cu ştiinţă de carte nu este mai pregătit pentru Iluminare, în sensul că nu are nevoie de *guru kripa*?

M: Chiar şi un om învăţat trebuie să se plece înaintea înţeleptului neştiutor de carte. Lipsa de învăţătură este ignoranţă, iar educaţia este ignoranţă învăţată. Ambele ignoră adevăratul scop. Înţeleptul este ignorant într-un alt fel. El este ignorant întrucât pentru El nu există „alţii".

D: Nu-i aşa că pentru a obţine Graţia lui Guru trebuie să-i oferim daruri? De pildă, vizitatorii îi aduc daruri lui Bhagavan.

M: De ce aduc ei daruri? Am eu nevoie de ele? Chiar dacă le refuz, ei insistă să le accept! Pentru ce? Nu e ca atunci când pui momeală ca să prinzi peşte? Pescarul vrea să dea de mâncare peştilor? Nu, vrea să-i mănânce el pe ei!

D: Este adevărată ideea teozofică potrivit căreia e nevoie de iniţieri succesive pentru a obţine *moksha*?

M: Cei care obţin *moksha* într-o viaţă trebuie să fi parcurs toate iniţierile în vieţile lor anterioare.

D: Teozofia spune că după moarte un *jnani* trebuie să aleagă patru sau cinci tipuri de activitate, nu neapărat în lumea aceasta. Bhagavan ce părere are?

M: Unii pot să muncească, dar nu toţi.

D: Sunteţi conştient de o breaslă a *Rishi*-lor invizibili?

M: Dacă sunt invizibili, cum să-i vedem?

D: În conştiinţă.

M: Nu este nimic exterior în Conştiinţă.

D: Pot să-i realizez?

M: Dacă îţi realizezi propria Realitate, cea a *Rishi*-lor şi Maeştrilor va deveni clară pentru tine. Există un singur Maestru, iar acela este Sinele.

D: Reîncarnarea este adevărată?

M: Reîncarnarea există doar atât timp cât există ignoranţă. De fapt, nu există reîncarnare, nici acum, nici mai înainte. Şi nu va exista nici după. Acesta este adevărul.

D: Un *yoghin* poate să-şi cunoască vieţile anterioare?

M: Îţi cunoşti viaţa prezentă ca să vrei să-ţi cunoşti trecutul? Găseşte prezentul, restul o să vină singur. Chiar cu cunoaşterea noastră limitată de acum, suferi foarte mult; de ce să te încarci cu şi mai multă cunoaştere? Ca să suferi şi mai mult?

D: Bhagavan foloseşte puteri oculte pentru a-i ajuta pe alţii să-şi realizeze Sinele sau pentru asta e suficientă Realizarea lui Bhagavan?

M: Forţa spirituală a realizării Sinelui e mult mai puternică decât dacă ai folosi toate puterile oculte. Întrucât nu există ego în cazul unui Înţelept, pentru El nu există „alţii". Care e cel mai mare beneficiu pe care îl poţi primi? Este fericirea, iar fericirea se naşte din linişte. Liniştea poate să domnească doar acolo unde nu este nicio tulburare, iar tulburarea e cauzată de gândurile care apar în minte. Când mintea în sine e absentă, va exista linişte deplină. Dacă o persoană nu îşi anihilează mintea, nu poate dobândi linişte şi nu are cum să fie fericită. Un om care nu e fericit nu îi poate face fericiţi pe „alţii". Oricum, întrucât nu există „alţii" pentru Înţeleptul care şi-a anihilat mintea, simplul fapt că El şi-a realizat Sinele e suficient pentru a-i face fericiţi pe „alţii".

VIII
LINIŞTEA ŞI FERICIREA

D: Cum pot obţine liniştea? Se pare că nu reuşesc s-o obţin prin *vichara*.

M: Liniştea este starea ta naturală. Mintea e cea care obstrucţionează starea naturală. *Vichara* ta a fost efectuată doar în minte. Află ce este mintea, şi ea va dispărea. Mintea nu există dacă nu există gând. Însă, pentru că gândul apare, presupui că el porneşte de undeva şi numeşti acel loc „minte". Când încerci să afli ce anume este, constaţi că de fapt nu există aşa-zisa minte. Când mintea dispare în felul acesta, realizezi liniştea eternă.

D: Prin poezie, muzică, *japa*, *bhajana*, văzând peisaje frumoase sau citind versete din textele sacre etc. experimentăm uneori sentimentul adevărat al armoniei universale. Este acest sentiment de linişte profundă şi binecuvântată (în care nu există ego) la fel ca atunci când pătrunzi în inima de care vorbeşte Bhagavan? Dacă-i aşa, practica va conduce la o *samadhi* mai profundă şi, în cele din urmă, la viziunea deplină a Realului?

M: Fericire există când minţii i se prezintă lucruri agreabile. Este fericirea inerentă Sinelui şi este singura fericire care există. Şi nu e ceva care să ne fie străin sau de neatins. Te cufunzi în Sine în acele ocazii pe care tu le consideri plăcute; acea cufundare duce la o fericire intrinsecă. Însă asocierea ideilor leagă acea fericire de alte lucruri sau întâmplări, deşi acea

fericire este de fapt înăuntrul tău. În astfel de ocazii te cufunzi în Sine, chiar dacă la modul inconştient. Dacă faci asta conştient, cu convingerea pe care ţi-o dă experienţa că tu eşti una cu fericirea care e însuşi Sinele, singura Realitate, vei putea s-o numeşti Realizare. Vreau să te cufunzi conştient în Sine, adică în inimă.

EVANGHELIA LUI RAMANA MAHARSHI

CARTEA a II-a

I
INTEROGAREA SINELUI

Discipol: Cum putem să realizăm Sinele?
Maharshi: Al cui Sine? Descoperă!
D: Al meu, dar cine sunt eu?
M: Descoperă singur.
D: Nu ştiu cum.
M: Pur şi simplu analizează întrebarea. Cine este cel care spune „Eu nu ştiu"? Cine este „eu" din enunţul tău? Ce anume nu se ştie?
D: Cineva sau ceva din mine.
M: Cine este acel cineva? Din cine?
D: Poate că este un fel de putere.
M: Descoperă!
D: De ce m-am născut?
M: Cine s-a născut? Răspunsul este acelaşi pentru toate întrebările tale.
D: Cine sunt eu, aşadar?
M (zâmbind): Ai venit să mă analizezi pe mine? Tu trebuie să spui cine eşti.
D: Oricât aş încerca, nu reuşesc să înţeleg acest „eu". Nici măcar nu se distinge clar.
M: Cine este cel care spune că „eu" nu se distinge clar? Există în tine doi „eu" şi unul nu-l distinge pe celălalt?
D: În loc să întreb „Cine sunt eu?", pot să mă întreb „Cine eşti *tu*?", pentru că aşa mintea mea se poate fixa asupra lui *tu*,

care eu consider că este Dumnezeu în forma lui Guru. Poate că în felul acesta aş fi mai aproape de scopul căutării mele decât dacă mă întreb „Cine sunt eu?".

M: Oricum ai formula întrebarea, până la urmă trebuie să ajungi la singurul eu, Sinele.

Toate aceste distincţii între „eu" şi „tu", Maestru şi discipol etc. nu sunt decât un semn al ignoranţei. „Eul-Suprem" este singurul care există. Cine gândeşte altfel se minte singur.

O povestire din *Purane* despre Înţeleptul Ribhu şi discipolul său Nidagha este foarte instructivă în acest context.

Deşi Ribhu şi-a învăţat discipolul supremul Adevăr al Unicului Brahman fără de asemănare, Nidagha, în ciuda erudiţiei şi a perspicacităţii, nu a fost îndeajuns de convins încât să adopte şi să urmeze calea lui *jnana*, s-a stabilit în oraşul lui natal şi a început să ducă o viaţă dedicată respectării ritualurilor religioase.

Înţeleptul îşi iubea însă discipolul tot atât de mult pe cât discipolul îşi venera Maestrul. În ciuda vârstei înaintate, Ribhu îşi vizita discipolul în oraş, doar ca să vadă în ce măsură discipolul depăşise ritualismul. Uneori Înţeleptul mergea acolo deghizat, ca să observe cum se purta Nidagha când nu ştia că este observat de Maestru.

Odată, Ribhu, care venise deghizat în ţăran, l-a găsit pe Nidagha urmărind cu atenţie o procesiune regală. Fără să fie recunoscut de orăşeanul Nidagha, ţăranul a întrebat pentru ce era toată zarva aceea şi i s-a spus că regele mergea în procesiune.

— O, e vorba despre rege! Merge în procesiune! Dar unde este el? a întrebat ţăranul.

— Acolo, pe elefant, i-a răspuns Nidagha.

— Zici că regele este pe elefant. Da, îi văd pe amândoi, a spus ţăranul. Dar care-i regele şi care-i elefantul?

— Cum?! s-a mirat Nidagha. Îi vezi, dar nu ştii că omul aflat deasupra este regele şi animalul aflat dedesubt este elefantul? Îmi pierd timpul vorbind cu un om ca tine!

— Rogu-te, fii îngăduitor cu un neştiutor ca mine, l-a implorat ţăranul. Dar ai spus „deasupra" şi „dedesubt", ce înseamnă vorbele astea?

Nidagha n-a mai răbdat.

— Vezi regele şi elefantul, primul aflat *deasupra* şi celălalt aflat *dedesubt*. Cu toate astea, tu vrei să ştii ce înseamnă „deasupra" şi „dedesubt"? a izbucnit el. Dacă din lucrurile pe care le vezi şi cuvintele pe care ţi le spun pricepi atât de puţin, numai acţiunea poate să te înveţe. Apleacă-te şi o să înţelegi pe deplin.

Ţăranul a făcut întocmai. Nidagha s-a urcat pe umerii lui şi i-a zis:

— Uite cum este. Eu sunt *deasupra* ca regele, iar tu eşti *dedesubt* ca elefantul. Te-ai lămurit?

— Nu, nu încă, i-a răspuns ţăranul, liniştit. Zici că tu eşti deasupra ca regele şi eu sunt dedesubt ca elefantul. „Regele", „elefantul", „deasupra" şi „dedesubt", până aici e limpede. Dar rogu-te, îmi spui şi mie ce vrei să zici prin „eu" şi „tu"?

Când s-a văzut confruntat dintr-odată cu problema majoră de a-l defini pe „tu" separat de „eu", în mintea lui Nidagha

s-a făcut lumină. A coborât imediat şi a căzut la picioarele Maestrului, spunând: „Cine altcineva decât venerabilul meu Maestru, Ribhu, ar fi putut să abată mintea mea de la superficialităţile existenţei fizice şi să o îndrepte către adevărata Existenţă a Sinelui? O, bunule Maestru, revarsă asupră-mi binecuvântările Tale!".

Aşadar, dacă scopul tău e să te ridici aici şi acum deasupra acestor superficialităţi ale existenţei fizice prin *atma vichara*, ce rost are să faci distincţii între „tu" şi „eu", care ţin doar de corp? Când îţi îndrepţi mintea către interior, căutând sursa gândului, unde este „tu" şi unde este „eu"?

Ar trebui să cauţi şi să fii Sinele care include totul.

D: Dar nu e ciudat ca „eu" să îl caute pe „eu"? Întrebarea „Cine sunt eu?" nu se dovedeşte până la urmă o formulă lipsită de conţinut? Sau ar trebui să mă întreb asta la nesfârşit, să o repet ca pe o *mantră*?

M: Interogarea Sinelui nu este nicidecum o formulă lipsită de conţinut; înseamnă mai mult decât repetarea oricărei *mantre*. Dacă întrebarea „Cine sunt eu?" ar fi doar o interogare mentală, nu ar avea prea multă valoare. Adevăratul scop al interogării Sinelui e să focalizeze întreaga minte asupra sursei ei. Prin urmare, nu e vorba de un „eu" care caută un alt „eu".

Cu atât mai puţin este interogarea Sinelui o formulă lipsită de conţinut, întrucât ea implică o activitate intensă a întregii minţi pentru a o menţine în permanenţă fixată asupra conştiinţei pure a Sinelui.

Interogarea Sinelui este singura modalitate infailibilă şi directă pentru a realiza Fiinţa Absolută şi necondiţionată care eşti tu cu adevărat.

D: De ce ar trebui să considerăm că interogarea Sinelui e singura modalitate directă pentru a ajunge la *jnana*?

M: Pentru că toate tipurile de *sadhana*, în afară de *atma vichara*, presupun înfrânarea minţii ca instrument pentru a efectua *sadhana*, ea nu se poate face în absenţa minţii. Ego-ul poate să ia forme diferite şi mai subtile în diferitele etape ale practicii, dar nu este niciodată distrus.

Când Janaka a exclamat „Acum am descoperit hoţul care m-a ruinat tot timpul. Îl voi anihila imediat", Regele se referea de fapt la ego sau minte.

D: Dar hoţul poate să fie capturat şi prin celelalte *sadhana*.

M: Dacă încerci să distrugi ego-ul sau mintea prin alte *sadhana* decât *atma vichara* e ca şi cum hoţul s-ar deghiza în poliţist ca să prindă hoţul, adică pe el însuşi. Doar *atma vichara* poate să reveleze adevărul conform căruia nici ego-ul, nici mintea nu există de fapt şi ne permite să realizăm Existenţa pură, nediferenţiată a Sinelui sau Absolutul.

După ce am realizat Sinele, nu mai rămâne nimic de cunoscut, pentru că el este Fericire deplină, este Totul.

D: În această viaţă plină de limitări pot să realizez vreodată fericirea Sinelui?

M: Fericirea Sinelui e mereu cu tine şi o s-o găseşti singur dacă o cauţi cu toată convingerea.

Cauza nefericirii tale nu se află în viaţa din afară; ea este în tine, sub forma ego-ului. Tu îţi impui singur limitări, apoi te străduieşti zadarnic să le depăşeşti. Toată nefericirea e provocată de ego; de la el vin toate necazurile tale. La ce îţi foloseşte dacă atribui întâmplărilor din viaţă cauza nefericirii care se află de fapt înăuntrul tău? Ce fericire poţi să obţii din lucruri care îţi sunt străine? Când o obţii, cât o să dureze?

Dacă negi ego-ul şi îl desfiinţezi ignorându-l, vei fi liber. Dacă îl accepţi, el îţi va impune limitări şi te va arunca într-o luptă zadarnică pentru a le depăşi. Aşa a încercat hoţul să-l „ruineze" pe regele Janaka.

Să *fii* Sinele care eşti de fapt e singura modalitate prin care poţi să realizezi fericirea care este a ta întru eternitate.

D: Dacă nu am realizat adevărul că doar Sinele există, nu ar trebui să adopt *bhakti* şi *yoga marga*, în ideea că sunt mai adecvate pentru *sadhana* decât *vichara marga*? Realizarea Fiinţei Absolute, adică *Brahma jnana*, nu este ceva de neatins pentru un profan ca mine?

M: *Brahma jnana* nu este o cunoaştere care să fie dobândită, astfel încât cel care o dobândeşte să obţină fericirea. Perspectiva ignorantă este cea la care trebuie să renunţe omul. Sinele pe care încerci să-l cunoşti eşti chiar tu. Presupusa ta ignoranţă te face să te mâhneşti inutil, cum au făcut cei zece nerozi, care deplângeau „pierderea" celui de-al zecelea om, care de fapt nu se pierduse.

Cei zece nerozi din parabolă au traversat un râu şi, când au ajuns pe malul celălalt, au vrut să se asigure că ajunseseră cu bine toţi. Unul dintre cei zece a început să numere, dar i-a numărat doar pe ceilalţi, nu şi pe el. „Eu văd doar nouă; cu siguranţă, am pierdut unul. Cine ar putea fi?" a zis el. „Ai numărat bine?" a întrebat altul, apoi s-a apucat şi el să numere. Dar şi lui i-au ieşit doar nouă. Rând pe rând, fiecare dintre cei zece a numărat doar nouă, fără să se ia în calcul şi pe el. „Suntem doar nouă", au căzut ei de acord, „dar cine e cel care lipseşte?", s-au întrebat ei. În zadar au încercat să afle cine „lipsea". „Oricare ar fi cel care s-a înecat", a concluzionat cel mai fricos dintre cei zece nerozi, „l-am pierdut". Şi, zicând acestea, a izbucnit în plâns, iar ceilalţi nouă i-au urmat exemplul.

Văzându-i cum plâng pe malul râului, un drumeţ milos i-a întrebat de ce plângeau. Ei i-au povestit ce se întâmplase şi i-au spus că, deşi se număraseră de mai multe ori, de fiecare dată ieşiseră doar nouă. Auzind cele povestite, dar văzând că în faţa lui erau toţi cei zece oameni, drumeţul şi-a dat seama ce se întâmplase. Ca să-i facă să priceapă că de fapt erau zece, că toţi ajunseseră cu bine pe malul celălalt, drumeţul le-a zis: „Fiecare o să se numere pe el, unul după altul şi când îi vine rândul, adică unu, doi, trei şi aşa mai departe, iar eu am să vă lovesc uşor pe fiecare, în aşa fel încât fiecare să se asigure că a fost luat în calcul la numărătoare şi că a fost numărat o singură dată. Aşa o să-l descoperim pe al zecelea care «lipseşte»". Auzind acestea, oamenii s-au bucurat că-şi vor găsi tovarăşul „pierdut" şi au acceptat propunerea drumeţului.

Când binevoitorul drumeţ îl lovea pe fiecare dintre cei zece, cel care era atins se număra cu voce tare. „Zece", a zis ultimul care a primit lovitura. În momentul acela s-au uitat unul la altul, zăpăciţi. „Suntem *zece*", au exclamat ei într-un glas, apoi i-au mulţumit drumeţului care îi scăpase de necaz.

Aceasta este parabola. De unde a apărut al zecelea om? Se pierduse el cu adevărat? Când au descoperit că el fusese acolo tot timpul, au aflat cei zece ceva nou? Cauza supărării lor nu era de fapt pierderea unuia dintre cei zece, cauza era ignoranţa lor, presupunerea că unul dintre ei se pierduse (deşi nu-şi dădeau seama care anume), fiindcă număraseră doar nouă.

La fel se întâmplă şi în cazul tău. Nu există o cauză reală pentru care să fii trist şi nefericit. Îţi impui singur limitări asupra naturii tale adevărate, de Fiinţă Infinită, şi apoi te jeleşti că eşti o făptură finită. După care începi să practici o *sadhana* sau alta pentru a-ţi depăşi limitările care, de fapt,

nu există. Însă dacă *sadhana* ta pleacă de la premisa că există limitări, cum te-ar putea ajuta să le depăşeşti?

Prin urmare, îţi spun să fii convins că eşti Fiinţa Pură, Infinită, Sinele Absolut. Eşti întotdeauna acel Sine, nimic altceva decât acel Sine. Aşadar, nu poţi să fii niciodată cu adevărat ignorant când e vorba de Sine; ignoranţa ta este doar o ignoranţă formală, ca ignoranţa celor zece nerozi în privinţa celui de-al zecelea care s-ar fi „pierdut". Această ignoranţă este cea care le-a produs mâhnirea.

Trebuie să fii convins că adevărata cunoaştere nu îţi creează o Existenţă nouă, ea doar îţi îndepărtează „ignoranţa ignorantă". Fericirea nu este adăugată naturii tale, doar îţi este revelată ca starea ta naturală şi adevărată, eternă şi indestructibilă. Singura modalitate pentru a scăpa de mâhnire e să cunoşti şi să fii Sinele. Cum poate să fie ceva de neatins?

II
SADHANA ŞI GRAŢIA DIVINĂ

D: Oamenii îl caută pe Dumnezeu din cele mai vechi timpuri. S-a spus ultimul cuvânt despre acest subiect?

M (Tace o vreme.)

D (nedumerit): Ar trebui să consider că prin această tăcere Sri Bhagavan îmi răspunde la întrebare?

M: Da. *Mauna* este *Iswara svarupa*. De unde şi textul:

मौनव्याख्या प्रकटितपरब्रह्मतत्त्वम्[4]

D: Se spune că Buddha nu a făcut nicio menţiune despre această căutare a lui Dumnezeu.

M: Da, şi pentru asta a fost numit un *sunya vadin* (nihilist). De fapt, Buddha s-a preocupat mai mult să-l îndrume pe căutător să realizeze fericirea aici şi acum decât să se implice în discuţii academice despre Dumnezeu etc.

D: Dumnezeu e descris ca manifestat şi nemanifestat. Ca manifestat, se spune că include lumea ca parte a Fiinţei Lui. Dacă-i aşa, noi, ca parte a acestei lumi, ar fi trebuit să-L cunoaştem cu uşurinţă în forma Lui manifestată.

[4] „Adevărul Supremului Brahman proclamat prin elocvenţă tăcută".

M: Cunoaşte-te pe tine însuţi înainte de a încerca să decizi asupra naturii lui Dumnezeu şi a lumii.

D: Să mă cunosc pe mine însumi implică să-L cunosc pe Dumnezeu?

M: Da, Dumnezeu este în tine.

D: Atunci ce mă împiedică să mă cunosc pe mine însumi sau să-L cunosc pe Dumnezeu?

M: Mintea ta rătăcitoare şi metodele tale greşite.

D: Eu sunt o făptură slabă. De ce nu înlătură însă obstacolele puterea superioară a lui Dumnezeu din mine?

M: Ba da, le înlătură, dacă îţi doreşti asta cu adevărat.

D: De ce nu creează El această dorinţă în mine?

M: Atunci abandonează-te complet.

D: Dacă mă abandonez, nu trebuie să înalţ rugăciuni către Dumnezeu?

M: Faptul în sine că te abandonezi este o rugăciune puternică.

D: Dar nu e necesar să înţelegi natura Lui înainte de a te abandona?

M: Dacă tu crezi că Dumnezeu va face pentru tine toate lucrurile pe care vrei să le facă, abandonează-te Lui. În caz contrar lasă-L pe Dumnezeu în pace şi cunoaşte-te pe tine însuţi.

D: Dumnezeu sau Guru are bunăvoinţă faţă de mine?

M: Dacă îl cauţi pe unul – de fapt, nu sunt doi, e unul şi acelaşi –, poţi să fii sigur că ei te caută cu o bunăvoinţă mai mare decât ţi-ai putea imagina vreodată.

D: Iisus a spus parabola cu moneda pierdută, când femeia o caută până o găseşte.

M: Da, ilustrează foarte bine adevărul conform căruia Dumnezeu sau Guru este întotdeauna în căutarea celui care îl caută cu toată convingerea. Dacă moneda aceea ar fi fost falsă, femeia nu ar fi căutat-o atâta vreme. Înţelegi ce vrea să însemne? Cel care caută trebuie să se arate vrednic prin devoţiune etc.

D: Dar nu poţi să fii întru totul sigur de Graţia lui Dumnezeu.

M: Dacă mintea lipsită de înţelepciune nu simte Graţia Lui nu înseamnă că Graţia lui Dumnezeu este absentă, pentru că asta ar însemna că uneori Dumnezeu este neîndurător, adică încetează să fie Dumnezeu.

D: E acelaşi lucru ca atunci când Hristos spune „Să vi se facă după credinţa voastră"?

M: Întocmai.

D: *Upanişadele* afirmă, din câte-am aflat, că doar cel care este ales de Atman poate să-l cunoască pe Atman. De ce trebuie Atman să aleagă? Dacă alege, de ce alege o anumită persoană?

M: Când soarele răsare, se deschid doar anumiţi boboci, nu toţi. Poţi să dai vina pe soare pentru asta? Pe de altă parte, bobocul nu poate să înflorească singur, are nevoie de lumina soarelui.

D: Nu putem spune că avem nevoie de ajutorul lui Atman fiindcă Atman e cel care s-a acoperit cu vălul lui *maya*?

M: Poţi spune şi aşa.

D: Dacă Atman s-a acoperit cu vălul, nu tot el trebuie să înlăture vălul?

M: O va face. Vezi pentru cine este vălul.

D: De ce să văd eu? Să înlăture Atman vălul!

M: Dacă Atman vorbeşte despre văl, Atman îl va înlătura.

D: Dumnezeu este personal?

M: Da, El este întotdeauna persoana întâi eu, stă întotdeauna în faţa ta. Pentru că tu dai întâietate lucrurilor lumeşti, Dumnezeu pare că s-a retras în plan secund. Dacă renunţi la orice altceva şi îl cauţi doar pe El, doar El va rămâne ca eu, Sinele.

D: *Advaita* afirmă că starea ultimă a Realizării este Uniunea absolută cu Divinul; *Visishtadvaita* spune că este o uniune diferenţiată, iar *Dvaita* susţine că nu există niciun fel de uniune. Pe care dintre ele ar trebui să o considerăm perspectiva corectă?

M: De ce să facem supoziţii despre ce se va întâmpla cândva, în viitor? Toate cele trei doctrine sunt de acord că „eul" există. Oricărei şcoli de gândire i-ar aparţine, căutătorul convins trebuie să afle mai întâi ce este „eu". Apoi are tot timpul ca să descopere care e Starea ultimă, dacă „eu" se contopeşte cu Fiinţa Supremă sau există separat de El. Să nu anticipăm concluzia, să ne păstrăm libertatea de a ne forma o părere proprie.

D: Dar o anumită înţelegere a stării ultime nu ar fi un îndrumător util chiar şi pentru aspirant?

M: Nu ajută la nimic dacă încerci să decizi acum care va fi starea ultimă a Realizării. Nu are valoare intrinsecă.

D: De ce?

M: Pentru că urmezi un principiu greşit. Concluzia ta trebuie să se bazeze pe intelect, care străluceşte doar în lumina pe care o primeşte de la Sine. Nu este o îngâmfare din partea intelectului să emită judecăţi asupra a ceva pentru care el este doar o manifestare limitată şi de la care îşi primeşte puţina lumină?

Cum ar putea intelectul care nu poate niciodată să ajungă la Sine să constate şi cu atât mai puţin să decidă natura stării ultime a Realizării? E ca şi cum ai încerca să măsori lumina soarelui la sursă folosind ca etalon lumina pe care o dă o lumânare. Ceara se va topi înainte ca lumânarea să ajungă în apropierea soarelui.

În loc să te lansezi în speculaţii, consacră-ţi energia aici şi acum pentru a căuta Adevărul care se află dintotdeauna înăuntrul tău.

III
JNANI ŞI LUMEA

D: Un *jnani* percepe lumea?

M: Cine întreabă? Un *jnani* sau un *ajnani*?

D: Recunosc că este întrebarea unui *ajnani*.

M: Lumea este cea care încearcă să decidă aspectul legat de realitatea ei? Îndoiala se naşte în tine. Trebuie să ştii în primul rând cine este cel care se îndoieşte şi abia apoi să te gândeşti dacă lumea este reală sau nu.

D: *Ajnani* vede şi cunoaşte lumea şi obiectele ei prin intermediul simţurilor, simţul tactil, gustul etc. *Jnani* experimentează lumea într-o manieră asemănătoare?

M: Vorbeşti despre a vedea şi a cunoaşte lumea. Dar dacă nu te cunoşti pe tine însuţi, adică subiectul care cunoaşte (fără de care nu există nicio cunoaştere a obiectului), cum poţi să cunoşti adevărata natură a lumii, adică obiectul cunoscut? Fără îndoială, obiectele influenţează corpul şi organele de simţ, dar întrebarea ia naştere în corp? Corpul spune „eu simt obiectul, el este real"? Sau lumea este cea care îţi spune „eu, lumea, sunt reală"?

D: Eu doar încerc să înţeleg perspectiva asupra lumii pe care o are un *jnani*. Mai este lumea percepută după realizarea Sinelui?

M: De ce-ţi faci griji despre lume şi despre ce se întâmplă cu ea după realizarea Sinelui? Mai întâi realizează Sinele.

Ce importanţă are dacă lumea este percepută sau nu? Câştigi ceva care să te ajute în căutarea ta prin faptul că nu percepi lumea în timpul somnului? Şi invers, ce ai de pierdut acum prin faptul că percepi lumea? Este irelevant pentru *jnani* sau *ajnani* dacă percepe lumea sau nu. Amândoi o văd, doar că din perspective diferite.

D: Dacă *jnani* şi *ajnani* percep lumea în mod asemănător, unde este diferenţa dintre ei?

M: Văzând lumea, *jnani* vede Sinele care e substratul a tot ce este văzut; *ajnani*, indiferent dacă vede sau nu lumea, este ignorant asupra Fiinţei lui adevărate, Sinele.

Să luăm exemplul cu filmele proiectate pe ecran în sala de cinematograf. Ce ai în faţă înainte să înceapă filmul? Doar ecranul. Pe acel ecran vezi tot spectacolul şi, după toate aparenţele, imaginile sunt reale. Dar încearcă numai să le prinzi! Ce îți rămâne în mână? Doar ecranul pe care imaginile păreau atât de reale. După film, când imaginile dispar, ce rămâne? La fel, doar ecranul!

Aşa e şi cu Sinele. Doar el există; imaginile vin şi pleacă. Dacă nu piezi legătura cu Sinele, nu vei fi indus în eroare de aparenţa imaginilor. Nu contează câtuşi de puţin dacă imaginile apar sau dispar. Întrucât ignoră Sinele, *ajnani* crede că lumea este reală, tot aşa cum ignorând ecranul vede doar imaginile, ca şi cum ele ar exista separat de ecran. Dacă ştii că fără cel care vede nu e nimic de văzut, aşa cum nu există imagini în absenţa ecranului, nu eşti indus în eroare. *Jnani* ştie că ecranul şi imaginile care se văd pe el nu sunt altceva decât Sinele. Cu imaginile, Sinele este în forma lui manifestată; fără imagini, rămâne în forma nemanifestată. Pentru *jnani* este lipsit de importanţă dacă Sinele e într-o formă sau în cealaltă. El este întotdeauna Sinele. *Ajnani* însă, văzându-l pe *jnani* activ, nu mai înţelege nimic.

D: Tocmai asta m-a făcut să formulez prima întrebare, dacă o persoană care a realizat Sinele percepe lumea ca noi şi, dacă o percepe, aş vrea să ştiu ce crede Sri Bhagavan despre dispariţia misterioasă a fotografiei de ieri...

M (zâmbind): Te referi la fotografia cu templul Madurai. Cu câteva minute mai devreme a trecut prin mâinile vizitatorilor, care s-au uitat la ea pe rând. E clar că a fost rătăcită printre paginile vreunei cărţi pe care au consultat-o.

D: Da, la acel incident mă refer. Cum îl vede Bhagavan? Au căutat fotografia cu luare-aminte, dar nu au găsit-o. Ce crede Bhagavan despre dispariţia misterioasă a fotografiei, exact în momentul în care aveau nevoie de ea?

M: Să presupunem că visezi cum mă duci în ţara ta îndepărtată, în Polonia. Te trezeşti şi îmi zici: „Am visat cutare şi cutare. Ai avut şi tu un vis asemănător sau ştii în vreun alt fel că eu te-am dus în Polonia?". Ce semnificaţie are pentru tine o astfel de întrebare?

D: Dar incidentul cu fotografia pierdută s-a derulat sub ochii lui Sri Bhagavan.

M: Vederea fotografiei, dispariţia ei şi întrebarea ta de acum sunt, toate, doar activităţi ale minţii.

În *Purana* există o poveste care ilustrează acest aspect. Când Sita a dispărut din schitul aflat în pădure, Rama a plecat să o caute, tânguindu-se: „O, Sita, Sita!". Se spune că Parvati şi Parameswara au văzut de sus ce se întâmpla în pădure. Parvati şi-a exprimat surpriza în faţa lui Siva, spunând: „Îl preamăreai pe Rama ca Fiinţa Perfectă. Uită-te cum se poartă şi jeleşte pierderea Sitei". Siva i-a răspuns în felul următor: „Dacă te îndoieşti de perfecţiunea lui Rama, pune-l singură la încercare. Prin *yoga maya* ia înfăţişarea Sitei şi apari dinaintea lui". Aşa a făcut Parvati. I-a apărut lui Rama sub înfăţişarea Sitei, dar, spre marea ei uimire, Rama nu a

luat-o în seamă şi a continuat să strige „O, Sita, o, Sita", ca şi cum ar fi fost orb.

D: Nu înţeleg morala acestei povestiri.

M: Dacă Rama ar fi căutat cu adevărat prezenţa corporală a Sitei, ar fi recunoscut persoana care stătea dinaintea lui ca fiind Sita pe care o pierduse. Dar nu, Sita care lipsea era la fel de ireală ca Sita care a apărut în faţa ochilor lui; Rama nu era de fapt orb; dar pentru Rama, un *jnani*, prezenţa Sitei în schit, dispariţia ei, căutarea lui şi prezenţa lui Parvati preschimbată în Sita, toate erau ireale. Înţelegi acum punctul de vedere din incidentul cu dispariţia fotografiei?

D: N-aş putea spune că îmi e foarte clar. Lumea pe care o vedem, o simţim şi o percepem în atâtea moduri e un fel de vis, o iluzie?

M: Nu ai altă opţiune decât să accepţi că lumea este ireală dacă eşti în căutarea Adevărului şi numai a Adevărului.

D: De ce?

M: Pentru simplul motiv că dacă nu renunţi la ideea că lumea este reală, mintea ta se va ataşa de ea mereu. Dacă iei aparenţa drept realitate, nu vei cunoaşte niciodată Realul în sine, deşi Realul e singurul care există. Acest aspect este ilustrat de analogia cu „şarpele şi funia". Atât timp cât vezi şarpele nu poţi să vezi funia ca atare. Şarpele care nu există devine real pentru tine, pe când funia reală pare cu totul inexistentă.

D: Este uşor să accepţi ipoteza că lumea nu este în ultimă instanţă reală, dar este greu să fii convins că este cu adevărat ireală.

M: Aşa şi lumea din visul tău este reală cât visezi. Cât timp durează visul, tot ce vezi, simţi etc. acolo este real.

D: Adică lumea nu este nimic altceva decât un vis?

M: Ce e în neregulă cu simţul realităţii pe care îl ai în timp ce visezi? Poţi să visezi ceva de-a dreptul imposibil, de pildă că

ai o conversaţie plăcută cu o persoană moartă. Preţ de o clipă, în vis, poţi să ai îndoieli şi să te întrebi „Omul acesta nu a murit?", dar cumva mintea ta se obişnuieşte cu viziunea din vis şi persoana aceea este vie pentru tine cât durează visul. Cu alte cuvinte, visul ca vis nu îţi permite să te îndoieşti de realitatea lui. La fel, nu ai cum să te îndoieşti de realitatea lumii din experienţa ta în stare de veghe. Cum ar putea mintea, care a creat ea însăşi lumea, să o accepte ca fiind ireală? Aceasta este semnificaţia comparaţiei între lumea experienţei din starea de veghe şi lumea visului. Ambele sunt doar creaţii ale minţii şi, atât timp cât mintea e absorbită de una dintre ele, ea este incapabilă să nege realitatea lumii visului în timp ce visează şi realitatea stării de veghe în timp ce este trează. Dacă, dimpotrivă, îţi deconectezi complet mintea de la lume, o întorci către interior şi te menţii aşa, adică dacă eşti mereu conştient de Sine, care e substratul tuturor experienţelor, vei descoperi că lumea, singura de care eşti conştient acum, e la fel de ireală ca lumea în care ai trăit în visul tău.

D: Aşa cum am spus mai înainte, noi vedem, simţim şi percepem lumea în foarte multe moduri. Aceste senzaţii sunt reacţii la obiectele pe care le vedem, le simţim etc., nu sunt creaţii mentale aşa cum se întâmplă în vis, şi diferă nu doar de la persoană la persoană, ci chiar şi la aceeaşi persoană. Nu este acest lucru suficient pentru a dovedi realitatea obiectivă a lumii?

M: Toată această discuţie despre inconsistenţele din lumea visului apar doar acum, când eşti treaz. Cât ai visat, visul a fost un tot coerent. Cu alte cuvinte, dacă ţi-a fost sete în vis, actul iluzoriu de a bea apă iluzorie îţi potoleşte setea iluzorie. Dar toate astea au fost reale pentru tine, nu iluzorii, atât timp cât nu ai ştiut că visul a fost iluzoriu. La fel se întâmplă şi cu lumea în starea de veghe; senzaţiile pe care le ai acum se coordonează pentru a-ţi crea impresia că lumea este reală.

Dacă, dimpotrivă, lumea este o realitate care există prin ea însăşi (fiindcă e clar că la asta te referi când spui că e obiectivă), ce împiedică lumea să ţi se reveleze în timpul somnului? Tu nu susţii că nu ai fi existat în timpul somnului.

D: Eu nu neg existenţa lumii cât timp eu dorm. Ea a existat în tot timpul ăsta. Dacă eu nu am văzut-o în timpul somnului, alţii care nu dorm au văzut-o.

M: Ca să spui că ai existat în timp ce dormeai, a fost nevoie să recurgi la martori care să-ţi ateste acest lucru? De ce cauţi acum asemenea dovezi? Aceşti „alţii" îţi pot spune că au văzut lumea (în timp ce tu dormeai) doar când te trezeşti. Referitor la existenţa ta, situaţia e diferită. Când te trezeşti spui că ai dormit adânc, de unde rezultă că eşti conştient de tine însuţi în somnul adânc, dar atunci nu ai nici cea mai mică noţiune despre existenţa lumii. Chiar şi acum, când eşti treaz, lumea e cea care spune „eu sunt reală" sau tu spui asta?

D: Fireşte că *eu* spun asta, dar o spun despre lume.

M: Dacă-i aşa, lumea aceea, despre care tu spui că este reală, te ia în râs pentru că încerci să-i dovedeşti realitatea în condiţiile în care tu eşti ignorant în ce priveşte propria ta Realitate.

Într-un fel sau altul vrei să afirmi că lumea este reală. Care este criteriul Realităţii? Este Real doar ce există prin el însuşi, care se revelează prin el însuşi şi este etern şi imuabil.

Lumea există prin ea însăşi? A fost vreodată văzută fără ajutorul minţii? În somn nu există nici minte, nici lume. În stare de veghe există mintea şi există lumea. Ce înseamnă această coexistenţă invariabilă? Eşti familiarizat cu principiile logicii inductive, care sunt considerate baza investigaţiei ştiinţifice. De ce nu soluţionezi această problemă legată de realitate în lumina principiilor logice acceptate?

Despre tine însuţi poţi să spui „eu exist". Prin urmare, existenţa ta nu este doar existenţă, este Existenţă de care tu eşti conştient. Efectiv, este Existenţă care coincide cu Conştiinţa.

D: Lumea poate să nu fie conştientă de ea însăşi, totuşi există.

M: Conştiinţa este întotdeauna conştiinţă a Sinelui. Dacă eşti conştient de ceva, în esenţă eşti conştient de tine însuţi. Existenţa care nu e conştientă de ea însăşi este o contradicţie în termeni. Ea nu este existenţă. Este doar existenţă atribuită, pe când Existenţa adevărată, *sat*, nu este un atribut, este Substanţa însăşi. Este *vastu*. Aşadar, Realitatea e cunoscută ca *sat-chit*, Existenţă-Conştiinţă, niciodată doar una cu excluderea celeilalte. Lumea nu există prin ea însăşi, nici nu este conştientă de existenţa ei. Cum poţi să spui că o asemenea lume este reală?

Şi care este natura lumii? E schimbarea perpetuă, un flux continuu, nesfârşit. O lume dependentă, care nu e conştientă de ea însăşi şi se află în permanentă schimbare nu poate fi reală.

D: Ştiinţa empirică occidentală* consideră că lumea este reală, iar *Vedele* etc. oferă descrieri cosmologice detaliate despre lume şi originea ei. De ce ar face toate astea dacă lumea ar fi ireală?

M: Scopul esenţial al *Vedelor* etc. e să te înveţe natura nemuritorului Atman şi să afirme cu autoritate „Tu eşti Acela".

D: Sunt de acord. Dar de ce ar oferi descrieri cosmologice amănunţite dacă nu ar considera că lumea este reală?

M: Adoptă în practică tot ce accepţi în teorie şi restul lasă-l deoparte. Textele sacre *Sastra* trebuie să îndrume fiecare tip de căutător al Adevărului şi fiecare are o altă structură mentală. Ce nu poţi să accepţi tratează ca *artha vada* sau argumente auxiliare.

***NOTĂ**

În ultimă instanţă, lumea percepţiei senzoriale se reflectă în cele două categorii, timp şi spaţiu; iată ce scrie Sir James Jeans în cartea „The New Background of Science" („Noul fundament al ştiinţei"), ca o concluzie extrasă din experimente bazate pe teoria relativităţii a lui Einstein:

> „Constatăm că spaţiul nu înseamnă nimic dacă nu îl legăm de percepţia obiectelor şi timpul nu înseamnă nimic dacă nu îl legăm de experimentarea evenimentelor. Spaţiul începe să apară doar ca *o ficţiune creată de mintea noastră* (corpurile noastre fizice sunt doar obiecte în spaţiu – *a se vedea* versetul 16 din «Adevărul revelat»), generalizarea nejustificată pentru a include Natura a unui concept subiectiv care ne ajută să înţelegem şi să descriem felul în care sunt dispuse obiectele aşa cum le vedem noi; la rândul lui, timpul apare ca o a doua ficţiune (fără trecut şi viitor, timpul, aşa cum este în general conceput, nu e decât un mit – *a se vedea* versetul 15 din «Adevărul revelat») şi are un scop similar, ne ajută să ordonăm evenimentele care ni se întâmplă".

Cititorul va observa că atunci când ştiinţa modernă consideră că timpul şi spaţiul sunt simple ficţiuni create de mintea noastră, obiectele şi evenimentele devin *ipso facto* simple creaţii ale minţii (*a se vedea* versetele 17 şi 18 din „Adevărul revelat"), întrucât ele nu pot să existe în afara timpului şi a spaţiului.

Referitor la soliditatea pe care profanul o atribuie materiei, răspunsul îl oferă următoarele concluzii extrase din fizica experimentală modernă:

1. Ştiinţa nu ştie nimic despre natura reală a elementelor care compun atomul. Cunoaşte doar radiaţiile care emană din el, *dar niciodată sursa ca atare*.

2. Întrucât atomul radiază încontinuu energie, un electron dintr-un anumit moment nu poate fi identificat niciodată cu un electron dintr-un alt moment.
3. „Electronul încetează complet să aibă proprietăţile unui «lucru», aşa cum se crede în mod obişnuit; este doar o *regiune* din care poate să radieze energie." („Outline of Philosophy", Bertrand Russell)

Bertrand Russell concluzionează astfel: „Datorită în principal lui Heisenburg şi Schrödinger, doi fizicieni germani, ultimele rămăşiţe ale atomului solid de altădată au dispărut, iar materia a devenit la fel de spectrală ca tot ce se întâmplă într-o *şedinţă de spiritism*".

Acum să lăsăm cititorul să judece singur în ce mod lumea percepţiilor senzoriale în stare de veghe este fundamental diferită de lumea visului, amintindu-şi cele menţionate în prezentul capitol şi ţinând cont de citatul următor din „Cine sunt eu?": „În afară de faptul că starea de veghe e lungă şi starea de vis e scurtă, nu există nicio diferenţă între cele două". Acest adevăr, preluat de ştiinţa modernă, este exprimat de Dr. Eddington astfel: „Înţelegerea clară a faptului că ştiinţa fizicii se ocupă de lumea umbrelor este unul dintre progresele cele mai importante... *În lumea fizicii asistăm la un teatru al umbrelor în care se joacă drama vieţii obişnuite* (spectacolul imaginilor de pe ecran, cum îl numeşte Sri Bhagavan). Umbra cotului meu se sprijină pe umbra mesei aşa cum umbra cernelii se aşterne peste umbra hârtiei". („The Nature of the Physical World")

IV
INIMA ESTE SINELE

D: Sri Bhagavan vorbeşte despre inimă ca fiind sediul Conştiinţei şi una cu Sinele. Ce înseamnă, de fapt, inima?

M: Întrebi despre inimă fiindcă eşti interesat să cauţi sursa conştiinţei. Investigarea „eului" şi a naturii sale exercită asupra tuturor spiritelor profunde o fascinaţie irezistibilă.

Oricum ai numi-o – Dumnezeu, Sine, inimă ori sediul Conştiinţei –, e acelaşi lucru. Important e să înţelegi că Inima este miezul fiinţei noastre, Centrul, fără ea nu există nimic.

D: Dar Sri Bhagavan a menţionat un anumit loc pentru inimă în interiorul corpului fizic, a spus că se află în piept, la două degete spre dreapta faţă de linia sternului.

M: Da, acela este centrul experienţei spirituale, după mărturia Înţelepţilor. Acest centru spiritual al inimii este complet diferit de organul musculos cu acelaşi nume, care asigură circulaţia sângelui în organism. Centrul spiritual al inimii nu este un organ din corp. Tot ce poţi spune despre inimă e că este miezul fiinţei tale. Cel cu care eşti cu adevărat identic (exact asta înseamnă cuvântul în sanscrită), indiferent dacă eşti treaz, adormit, în stare de vis, absorbit de munca ta sau cufundat în *samadhi*.

D: În cazul acesta, cum poate fi localizată într-o parte a corpului? Să stabileşti un loc pentru inimă înseamnă să trasezi limite fiziologice pentru Aceea care este dincolo de spaţiu şi timp.

M: Ai dreptate. Însă individul care întreabă despre poziţia inimii consideră despre el că există cu sau în corp. Acum, când întrebi asta, poţi să spui că doar corpul tău este aici, dar că tu vorbeşti dintr-un alt loc? Nicidecum, tu îţi accepţi existenţa corporală. Din acest punct de vedere se fac toate referirile la un corp fizic.

De fapt, Conştiinţa Pură este indivizibilă, nu are părţi. Ea nu are formă, nu are „înăuntru" şi „în afară". Pentru ea nu există „dreapta" sau „stânga". Conştiinţa Pură, care este în inimă, include tot; şi nimic nu este la exteriorul ei ori separat de ea. Acesta este Adevărul ultim.

Din această perspectivă absolută, pentru inimă, Sine sau Conştiinţă nu poate să se atribuie un anumit loc în corpul fizic. De ce nu se poate? Corpul este el însuşi doar o proiecţie a minţii, iar mintea este doar o reflexie slabă a inimii care străluceşte cu putere. Cum poate Cea care conţine totul să fie restrânsă la o parte mică în interiorul corpului fizic, care e doar o manifestare fenomenală infinitezimală a unicei Realităţi?

Oamenii nu înţeleg însă. Ei nu pot să gândească decât raportându-se la corpul fizic şi la lume. De pildă, tu spui: „Am venit în acest ashram din ţara mea aflată departe, dincolo de munţii Himalaya". Dar nu acesta este adevărul. Ce înseamnă să „vii" ori să „pleci", de fapt orice fel de mişcare, pentru Spiritul unic şi atotcuprinzător care eşti tu cu adevărat? *Tu* eşti unde ai fost dintotdeauna. Corpul tău este cel care s-a mişcat sau a fost purtat dintr-un loc în altul până când *el* a ajuns la acest ashram.

Acesta este simplul Adevăr, însă pentru cineva care se consideră un subiect ce trăieşte într-o lume obiectivă, el apare ca fiind ceva complet iluzoriu!

Doar coborând la nivelul înţelegerii obişnuite inimii îi este atribuit un loc în corpul fizic.

D: Atunci cum ar trebui să înţeleg afirmaţia lui Sri Bhagavan cum că *experienţa* inimii-centru este într-un anumit loc din corp?

M: Când accepţi că din punct de vedere adevărat şi absolut inima în calitate de Conştiinţă Pură este dincolo de spaţiu şi timp, îţi va fi uşor să înţelegi restul în perspectiva corectă.

D: Doar din acest motiv am ridicat întrebarea despre poziţia inimii. Aş vrea să înţeleg experienţa lui Sri Bhagavan.

M: Conştiinţa Pură care nu are nicio legătură cu corpul fizic şi transcende mintea este o chestiune de experienţă directă. Înţelepţii îşi cunosc Existenţa eternă şi lipsită de corp aşa cum profanul îşi cunoaşte existenţa corporală. Însă experienţa Conştiinţei poate să fie şi când eşti conştient de corp, şi când nu eşti. În experienţa lipsită de corp a Conştiinţei Pure, Înţeleptul e dincolo de timp şi spaţiu, şi atunci nu poate să apară nicio întrebare legată de poziţia inimii.

Totuşi, întrucât corpul fizic nu poate subzista (cu viaţă) separat de Conştiinţă, conştiinţa corpului trebuie să fie susţinută de Conştiinţa Pură. Cea dintâi, prin însăşi natura ei, este limitată de şi nu poate niciodată să fie co-extensivă cu cea de-a doua, care e infinită şi eternă. Conştiinţa corpului este doar o reflectare în miniatură, de tip monadă, a Conştiinţei Pure cu care Înţeleptul şi-a realizat identitatea. Pentru el, aşadar, conştiinţa corpului este doar o rază reflectată a Conştiinţei Infinite în care radiază Sinele şi care este el însuşi. Doar în acest sens Înţeleptul e conştient de existenţa lui corporală.

Întrucât, în timpul experienţei corporale a inimii în calitatea ei de Conştiinţă Pură, Înţeleptul nu este deloc conştient de corp, acea experienţă absolută e localizată de el în limitele corpului fizic printr-un fel de evocare senzorială a momentelor când are conştiinţa corpului.

D: Pentru oameni ca mine, care nu au nici experienţa directă a inimii, nici amintirea de după, problema pare să fie greu de înţeles. Despre poziţia inimii ca atare poate că ar trebui să ne bazăm pe anumite presupuneri.

M: Dacă determinarea poziţiei inimii trebuie să depindă de presupuneri chiar şi în cazul profanului e o întrebare care nici nu merită luată în considerare. Nu, nu pe presupuneri trebuie să te bazezi, ci pe o intuiţie infailibilă.

D: Cine trebuie să aibă această intuiţie?

M: Toată lumea.

D: Sri Bhagavan crede că eu am o cunoaştere intuitivă a inimii?

M: Nu, nu a inimii, a poziţiei inimii în raport cu identitatea ta.

D: Sri Bhagavan spune că eu cunosc intuitiv poziţia inimii în corpul fizic?

M: De ce nu?

D (arătând spre el însuşi): Sri Bhagavan se referă la *mine*, personal?

M: Da. Asta înseamnă intuiţie! Ce gest ai făcut adineauri ca să te indici pe tine însuţi? Nu ţi-ai aşezat degetul pe partea dreaptă a pieptului? Exact acela e locul centrului-inimă.

D: Prin urmare, în absenţa cunoaşterii directe a centrului-inimă, trebuie să mă bazez pe această intuiţie?

M: Ce e rău în asta? Când un şcolar spune „Eu sunt cel care a făcut adunarea corect" sau când te întreabă „Să mă duc repede şi să vă aduc cartea?", el arată spre capul care a făcut adunarea corect sau spre picioarele care îl vor purta rapid ca să îţi aducă acea carte? Nu, în ambele cazuri, degetul i se îndreaptă cât se poate de natural către partea dreaptă a pieptului, exprimând într-un mod inocent adevărul profund conform căruia acolo e sursa „eului" din el. Este o intuiţie infailibilă care îl determină să se refere astfel la el însuşi, la inima care e Sinele. Actul este complet *involuntar* şi *universal*, este acelaşi la toţi indivizii.

Ce dovadă mai puternică vrei ca să te convingi de poziţia centrului-inimă în corpul fizic?

V
LOCUL INIMII

D: Dar eu l-am auzit pe un Sfânt spunând că simte experienţa lui spirituală în locul dintre sprâncene.

M: Aşa cum am spus, aceea este Realizarea ultimă şi perfectă care transcende relaţia subiect–obiect. Când ajungi aici, nu contează unde simţi experienţa spirituală.

D: Dar întrebarea e care dintre cele două este perspectiva corectă, adică: 1) că centrul experienţei spirituale este locul dintre sprâncene şi 2) că este inima.

M: În practică poţi să te concentrezi asupra punctului situat între sprâncene, asta înseamnă *bhavana* sau contemplare imaginativă a minţii; însă starea supremă de *anubhava* sau Realizarea, cu care te identifici pe deplin şi în care individualitatea ta se dizolvă complet, transcende mintea. În consecinţă, nu poate să existe un centru obiectivizat pe care tu să-l experimentezi ca subiect distinct şi separat de el.

D: O să reformulez întrebarea. Se poate spune că locul dintre sprâncene e sediul Sinelui?

M: Accepţi că Sinele e sursa ultimă a conştiinţei şi că subzistă în toate cele trei stări ale minţii. Să vedem însă ce se întâmplă când o persoană aflată în meditaţie e doborâtă de somn. Primul semn de somn este că îi cade capul în piept, lucru care nu s-ar produce dacă Sinele ar fi situat între sprâncene sau oriunde altundeva la nivelul capului.

Dacă în timpul somnului experienţa Sinelui nu e resimţită între sprâncene, acel centru nu poate fi numit sediul Sinelui, fiindcă ar însemna că Sinele pleacă adesea de la locul lui, or aşa ceva este absurd.

Adevărul e că *sadhaka* îşi poate avea experienţa în orice centru sau *chakră* asupra căreia îşi concentrează mintea. Dar asta nu înseamnă că locul respectiv devine *ipso facto* sediul Sinelui.

Există o poveste interesantă despre Kamal, fiul Sfântului Kabir, care ilustrează foarte bine de ce capul (şi, *a fortiori*, locul dintre sprâncene) nu poate fi considerat sediul Sinelui.

Kabir îi era foarte devotat lui Sri Rama şi întotdeauna le dădea de mâncare celor care preamăreau Dumnezeul slăvit de el. Într-un rând s-a întâmplat să nu aibă mijloacele necesare pentru a hrăni mulţimea de credincioşi adunată acolo. Pentru el, singura opţiune era să aranjeze într-un fel lucrurile până dimineaţa. Prin urmare, el şi fiul lui au plecat noaptea ca să facă rost de proviziile de care aveau nevoie.

Povestea spune că după ce tatăl şi fiul au luat proviziile din casa unui negustor printr-o spărtură făcută în zid, fiul a intrat din nou doar ca să-i trezească din somn pe gospodari şi să le spună, ca o chestiune de principiu, că locuinţa lor fusese călcată de hoţi. Când, după ce i-a alertat pe ai casei, fiul a încercat să iasă prin spărtură şi să i se alăture tatălui pe partea cealaltă, corpul i s-a blocat în deschizătură. Ca să nu fie recunoscut de urmăritori (fiindcă, dacă îl descopereau, nu mai puteau să-i hrănească pe credincioşi a doua zi), l-a strigat pe tatăl lui şi i-a spus să-i reteze capul şi să-l ia cu el. Kabir a făcut întocmai, a reuşit să scape cu proviziile furate şi cu capul fiului pe care, odată ajuns acasă, l-a ascuns ca să

nu fie identificat. A doua zi Kabir i-a ospătat pe *bhakta*, care nu ştiau ce se întâmplase în noaptea precedentă. „Dacă aşa vrea Rama", şi-a spus Kabir, „ca fiul meu să moară, facă-se voia lui". Seara, ca de obicei, Kabir şi credincioşii au plecat în procesiune spre oraş, cu *bhajana* etc.

Între timp, gospodarul a cărui casă fusese prădată a făcut plângere la rege, ducând trunchiul fără cap al lui Kamal, care nu le-a oferit niciun indiciu. Ca să se asigure că va fi identificat, regele a dat poruncă să fie expus la drumul mare pentru ca oricine l-ar fi revendicat sau l-ar fi ridicat (fiindcă niciun trup neînsufleţit nu e lăsat fără ca rudele să-i facă ritualurile creştineşti) să fie interogat sau arestat de poliţie, care stătea la pândă.

Kabir şi adepţii care cântau *bhajana* au ajuns la acel drum şi, uluiţi, au văzut cum trunchiul fără cap al lui Kamal (care era considerat mort de-a binelea) a început să bată din palme în ritmul melodiei intonate de mulţimea *bhajana*.

Această povestire contrazice ipoteza potrivit căreia capul sau locul dintre sprâncene ar fi sediul Sinelui. La fel, când pe câmpul de luptă capul unui războinic e despărţit de trunchi printr-o lovitură de sabie bruscă şi puternică, corpul continuă să alerge sau îşi mişcă un timp membrele ca şi cum s-ar lupta, înainte de a cădea mort.

D: Dar corpul lui Kamal nu era mort de câteva ore?

M: Ce numeşti tu moarte nu e deloc o experienţă extraordinară pentru Kamal. Să auzi ce i se întâmplase mai înainte. În copilărie, Kamal avea un prieten de aceeaşi vârstă cu care juca bile etc. Stabiliseră regula ca în cazul în care unul dintre ei îi datora celuilalt un joc sau două, să-şi ia revanşa a doua zi. Într-o seară, când s-au despărţit, Kamal trebuia să primească

revanşa pentru un joc. A doua zi, când Kamal s-a dus acasă la băiat ca să joace revanşa, l-a găsit întins pe verandă şi înconjurat de rude care îl plângeau.

„Ce s-a întâmplat?", a întrebat Kamal. „Ne-am jucat amândoi aseară şi îmi datorează un joc", a adăugat el. Plângând şi mai abitir, rudele i-au spus că băiatul murise. „Nu", le-a zis Kamal, „nu e mort, doar se preface, ca să nu mă lase să-mi iau revanşa". Rudele s-au împotrivit, i-au zis lui Kamal să se convingă singur că băiatul era mort de-a binelea, că avea corpul rece şi ţeapăn. „Dar toate astea sunt o prefăcătorie, ştiu eu. Şi ce dacă are corpul rece şi ţeapăn? Şi eu pot să fac asta". Şi, zicând acestea, Kamal s-a întins pe jos şi, într-o clipită, a fost mort.

Buimăcite şi îndurerate, bietele rude, care până atunci îşi plânseseră băiatul, au început să-l plângă şi pe Kamal. Dar Kamal s-a ridicat în capul oaselor şi le-a spus: „Acum v-aţi convins? Şi eu am fost mort, cum ziceţi voi, dar mi-am revenit, acum sunt bine, sănătos. Aşa vrea el să mă păcălească, dar nu scapă de mine cu asemenea prefăcătorii".

În cele din urmă, povestea spune că sfinţenia lui Kamal l-a readus la viaţă pe băiatul care murise şi Kamal a putut să-şi ia revanşa la joc. Morala este că moartea corpului nu echivalează cu dispariţia Sinelui. Relaţia lui cu corpul nu este limitată de naştere şi moarte, iar locul lui în corpul fizic nu se reduce la a simţi experienţa într-un anumit loc, de pildă între sprâncene, prin *dhyana* practicată asupra acelui centru. Starea supremă de conştientizare a Sinelui nu este niciodată absentă; ea transcende cele trei stări ale minţii şi totodată transcende viaţa şi moartea.

D: Întrucât Sri Bhagavan spune că Sinele poate să funcţioneze în oricare dintre centri sau *chakre* cu toate că sediul lui este

în inimă, nu s-ar putea ca practicând o concentrare intensă ori *dhyana* între sprâncene, acest centru să devină el însuşi sediul Sinelui?

M: Cât timp e vorba doar de o etapă a practicii de concentrare în care îţi fixezi un loc pentru a-ţi controla atenţia, orice considerent despre sediul Sinelui e simplă speculaţie. Tu consideri că eşti subiectul, observatorul, iar locul asupra căruia îţi fixezi atenţia devine obiectul observat. Aceasta este doar *bhavana*. Dacă, dimpotrivă, tu îl vezi pe Observatorul însuşi, te contopeşti cu Sinele, devii una cu el; aceea este inima.

D: Aşadar, e recomandabil să practicăm concentrarea între sprâncene?

M: Scopul ultim al practicării oricărui tip de *dhyana* este ca obiectul, asupra căruia *sadhaka* îşi fixează mintea, să înceteze să existe ca distinct şi separat de subiect. Ele (subiectul şi obiectul) devin Sinele unic, iar acela este inima.

Practicarea concentrării asupra centrului dintre sprâncene este una dintre metodele din *sadhana*, iar gândurile sunt controlate eficient cât ţine practica. Explicaţia este următoarea: orice gând este o activitate extrovertită a minţii; iar gândul, în primă instanţă, urmează „văzului", fizic sau mental.

Trebuie să remarcăm însă că această *sadhana* prin care îţi fixezi atenţia între sprâncene trebuie să fie însoţită de *japa*. Pentru că după *ochiul fizic*, următoarea în ordinea importanţei este *urechea fizică*, fie pentru a-ţi controla, fie pentru a-ţi distrage mintea. După *ochiul minţii* (adică vizualizarea mentală a obiectului), următoarea în ordinea importanţei este *urechea minţii* (adică articularea mentală a vorbirii), fie pentru a-ţi controla şi a-ţi fortifica mintea, fie pentru a o distrage şi a-i disipa forţele.

Prin urmare, când îţi fixezi ochiul minţii asupra unui centru, de exemplu între sprâncene, trebuie să practici şi articularea mentală a unui *nama* (nume) sau a unei *mantre* (silabă sau silabe sacre). În caz contrar, în scurt timp vei pierde legătura cu obiectul concentrării.

Sadhana, aşa cum am descris-o mai sus, duce la identificarea Numelui, Cuvântului sau Sinelui – orice denumire i-ai da – cu centrul ales pentru a practica *dhyana*. Conştiinţa Pură, Sinele sau inima este Realizarea ultimă.

D: De ce nu ne îndrumă Sri Bhagavan să practicăm concentrarea asupra unui anumit centru sau *chakră*?

M: *Yoga sastra* spune că *sahasrara* sau creierul e sediul Sinelui. *Purushasukta* declară că inima e sediul. Pentru a-i permite lui *sadhaka* să evite orice îndoială care ar putea să apară, îl sfătuiesc să ia „firul" sau indiciul lui „eu" sau „eu sunt" şi să urce pe el până la sursă. În primul rând, pentru că este imposibil să ai îndoieli despre noţiunea ta de „eu"; în al doilea rând, orice *sadhana* ai adopta, scopul ultim e să realizezi sursa lui „eu sunt", care e datul fundamental al experienţei tale.

Aşadar, dacă practici *atma vichara*, vei ajunge la inimă, care este Sinele.

VI
AHAM ŞI AHAM-VRITTI

D: Cum poate o interogare iniţiată de ego să-i dezvăluie propria irealitate?

M: Când te cufunzi în Sursa din care ia naştere *aham-vritti*, transcenzi existenţa fenomenală a ego-ului.

D: Dar *aham-vritti* nu e doar una dintre cele trei forme sub care se manifestă ego-ul? *Yoga Vasishtha* şi alte texte din vechime vorbesc despre trei forme de ego.

M: Aşa este. Ego-ul e descris ca având trei corpuri, material, subtil şi cauzal, dar asta este doar pentru scopurile prezentării analitice. Dacă metoda de interogare ar depinde de forma ego-ului, te asigur că interogarea ar deveni de-a dreptul imposibilă, fiindcă ego-ul poate să adopte foarte multe forme. De aceea, pentru a efectua *jnana vichara* trebuie să porneşti de la premisa că ego-ul are o singură formă, cea de *aham-vritti*.

D: Dar s-ar putea să fie inadecvată pentru a realiza *jnana*.

M: Interogarea Sinelui urmând indiciul *aham-vritti* e ca atunci când un câine ia urma stăpânului după miros. S-ar putea ca stăpânul să fie departe, într-un loc necunoscut, dar asta nu-l împiedică pe câine să-i ia urma. Mirosul stăpânului este un indiciu infailibil pentru animal, pentru el nu contează nimic altceva, de pildă hainele cu care e îmbrăcat stăpânul, constituţia şi statura lui etc. Câinele urmăreşte mirosul fără să se lase distras în timp ce îl caută şi în final reuşeşte să îl găsească.

D: Rămâne totuşi întrebarea de ce căutarea sursei lui *aham-vritti*, spre deosebire de alte *vritti*-uri, trebuie să fie considerată mijlocul direct pentru realizarea Sinelui.

M: Cuvântul „aham" în sine este foarte sugestiv. Cele două litere ale cuvântului, adică A (*A*) şi h (*HA*), sunt prima şi, respectiv, ultima literă din alfabetul sanscrit. Intenţia e să ni se sugereze că acest cuvânt cuprinde totul. Cum? Pentru că *aham* semnifică însăşi existenţa.

Deşi conceptul de „eu" sau „eu sunt" este, în mod uzual, cunoscut ca *aham-vritti*, el nu este de fapt un *vritti*, cum sunt celelalte *vritti*-uri ale minţii. Fiindcă, spre deosebire de celelalte *vritti*-uri care nu au corelaţii esenţiale, *aham-vritti* este în egală măsură şi în mod esenţial corelat cu toate celelalte *vritti*-uri ale minţii. Fără *aham-vritti* nu poate să existe niciun alt *vritti*, pe când *aham-vritti* poate să subziste prin el însuşi, fără să depindă de vreun alt *vritti* al minţii. În concluzie, *aham-vritti* este fundamental diferit de alte *vritti*-uri.

Aşadar, să cauţi sursa lui *aham-vritti* nu înseamnă doar să cauţi baza uneia dintre formele ego-ului, ci să cauţi însăşi Sursa lui „eu sunt". Cu alte cuvinte, ca să cauţi şi să realizezi sursa ego-ului în forma *aham-vritti*, este neapărat necesar să transcenzi ego-ul în fiecare dintre formele lui posibile.

D: Admiţând că *aham-vritti* cuprinde în esenţă toate formele ego-ului, de ce doar acest *vritti* trebuie ales ca mijloc pentru interogarea Sinelui?

M: Pentru că este singura dată ireductibilă a experienţei tale; căutarea sursei e singurul traseu practicabil pe care îl poţi adopta pentru a realiza Sinele. Se spune că ego-ul are un corp cauzal, dar cum îl poţi face subiectul investigaţiei tale? Când ego-ul adoptă acea formă, eşti cufundat în tenebrele somnului.

D: Dar nu este ego-ul în forma subtilă şi în cea cauzală prea greu de sesizat pentru a putea fi abordat interogând sursa lui *aham-vritti* în timp ce mintea este trează?

M: Nu. Interogarea sursei lui *aham-vritti* atinge însăşi existenţa ego-ului. Prin urmare, subtilitatea formei ego-ului nu e un considerent relevant.

D: Dacă unicul scop e să realizezi Fiinţa pură, necondiţionată a Sinelui, care nu depinde în niciun fel de ego, cum ne poate ajuta interogarea efectuată de ego în forma *aham-vritti*?

M: Din punct de vedere funcţional, al formei, activităţii sau oricum altfel ai numi-o (nu are importanţă, pentru că este evanescent), ego-ul are o singură caracteristică. Ego-ul funcţionează ca un nod care leagă Sinele, care este Conştiinţă Pură, de corpul fizic, care este inert şi lipsit de conştiinţă. Prin urmare, ego-ul e numit *chit-jada granthi*. Când cercetezi sursa lui *aham-vritti*, utilizezi aspectul *chit* esenţial al ego-ului; tocmai din acest motiv interogarea trebuie să conducă la realizarea conştiinţei pure a Sinelui.

D: Care este legătura dintre conştiinţa pură realizată de *jnani* şi noţiunea „eu sunt" care este acceptată ca dat fundamental al experienţei?

M: Conştiinţa nediferenţiată a Fiinţei Pure este inima sau *hridayam* care eşti tu de fapt, aşa cum arată însuşi cuvântul (*hrit* + *ayam* = inimă sunt eu). Din inimă ia naştere „eu sunt" ca dat fundamental al experienţei individuale. În sine, ea are caracter de *suddha-sattva*. În această *suddha-sattva svarupa* (adică necontaminată de *rajas* şi *tamas*), „eu" poate subzista în cazul lui *jnani*...

D: La *jnani* ego-ul subzistă în formă *sattvică*, prin urmare apare ca fiind ceva real. Aşa este?

M: Nu. Existenţa ego-ului în orice formă, fie la *jnani*, fie la *ajnani*, este ea însăşi o aparenţă. Pentru *ajnani* însă, care se amăgeşte crezând că starea de veghe şi lumea sunt reale, şi ego-ul pare să fie real. Întrucât îl vede pe *jnani* acţionând ca alţi indivizi, se simte constrâns să-i atribuie şi lui o individualitate.

D: Atunci cum funcționează *aham-vritti* în cazul unui *jnani*?

M: Nu funcționează deloc. *Lakshya* lui *jnani* este inima însăși, fiindcă el este unul și același cu Conștiința Pură și nediferențiată pe care *Upanișadele* o numesc *Prajnana*. *Prajnana* este însuși Brahman, Absolutul, și nu există alt Brahman în afară de *Prajnana*.

D: Atunci cum apare această nefericită ignorare a Realității unice în cazul lui *ajnani*?

M: *Ajnani* vede numai mintea care este doar o reflectare a luminii Conștiinței Pure ce emană din inimă. În privința inimii, el este ignorant. De ce? Fiindcă mintea lui este extrovertită și nu și-a căutat niciodată Sursa.

D: Ce împiedică lumina infinită și nediferențiată a Conștiinței care emană din inimă să i se dezvăluie lui *ajnani*?

M: Așa cum apa dintr-un vas reflectă lumina imensă a soarelui între limitele înguste ale vasului, tot așa *vasanele* sau tendințele latente ale minții individului, acționând asemenea unui mediu de reflexie, captează lumina infinită și atotcuprinzătoare a Conștiinței care emană din inimă și prezintă sub forma unei reflexii fenomenul numit minte. Văzând doar această reflexie, *ajnani* se amăgește crezând că el este o ființă finită, *jiva*.

Dacă mintea devine introvertită prin interogarea sursei lui *aham-vritti*, *vasanele* se sting, iar în absența mediului de reflexie fenomenul reflectării, adică mintea, dispare și el, fiind absorbit în lumina unicei Realități, inima.

Asta e tot ce trebuie să știe un aspirant. Ce i se cere în mod imperios e să cerceteze cu fervoare și concentrare sursa lui *aham-vritti*.

D: Însă orice încercare ar face este limitată la mintea în stare de veghe. Cum poate o asemenea interogare efectuată doar în una dintre cele trei stări ale minții să distrugă mintea însăși?

M: Interogarea sursei lui *aham-vritti* este, fără îndoială, inițiată de *sadhaka* în starea de veghe a minții. Nu se poate spune că mintea lui a fost distrusă. Dar procesul de interogare a Sinelui va dezvălui el însuși că alternarea sau transmutarea celor trei stări ale minții și cele trei stări ca atare aparțin lumii fenomenelor care nu îi poate afecta interogarea lăuntrică intensă.

Interogarea Sinelui este cu adevărat posibilă doar prin interiorizarea minții. Ce se realizează în cele din urmă prin această interogare a sursei lui *aham-vritti* este însăși inima ca lumină nediferențiată a Conștiinței Pure, în care lumina reflectată a minții este complet absorbită.

D: Înseamnă că pentru *jnani* nu există nicio deosebire între cele trei stări ale minții?

M: Cum ar putea să existe când mintea însăși e dizolvată și se pierde în lumina Conștiinței?

Pentru *jnani*, toate cele trei stări sunt ireale. Însă *ajnani* este incapabil să înțeleagă asta, fiindcă pentru el criteriul realității e starea de veghe, pe când pentru *jnani* criteriul Realității este Realitatea însăși. Această Realitate a Conștiinței Pure este eternă prin natura ei, așa că rămâne neschimbată în timpul stărilor pe care tu le numești veghe, vis și somn. Pentru cel care este una cu această Realitate, nu există nici minte, nici cele trei stări ale ei, așadar nu există nici introversiune, nici extroversiune.

El este într-o stare de veghe perpetuă, întrucât este conștient de Sinele etern; a lui e starea de visare veșnică, fiindcă pentru el lumea nu este altceva decât un fenomen de vis care se manifestă repetat; a lui e starea de somn fără de sfârșit, pentru că el este în fiecare moment lipsit de conștiința „corpul sunt eu".

D: Atunci ar trebui să consider că Sri Bhagavan vorbește cu mine într-o stare veghe-vis-somn?

M: Întrucât experiența ta conștientă se limitează acum la cât durează extroversiunea minții, tu numești momentul prezent stare de veghe, deși mintea ta este adormită în ce privește Sinele, prin urmare dormi profund.

D: Pentru mine, somnul e un vid.

M: Întocmai, fiindcă starea ta de veghe este doar o efervescență a minții agitate.

D: Când spun vid vreau să zic că în somn nu sunt conștient de nimic; pentru mine este ca și cum nu aș exista.

M: Dar ai existat în timpul somnului.

D: Dacă am existat, eu nu am fost conștient de asta.

M: Doar nu vrei să spui la modul serios că ai încetat să exiști în timpul somnului! (Râzând) Dacă ai adormit ca domnul X, te-ai trezit ca domnul Y?

D: Îmi cunosc identitatea, poate, printr-un act al memoriei.

M: Admițând acest lucru, cum ar fi posibil dacă nu există o continuitate a conștiinței?

D: Dar eu nu am fost conștient de acea conștiență!

M: Nu. Cine spune că nu ești conștient în somn? E în mintea ta. Dar n-a existat minte în somn? Ce valoare are mărturia minții despre existența sau experiența ta în timpul somnului? A căuta ca mărturia minții să-ți infirme existența sau conștiența în timpul somnului e ca și cum ți-ai chema fiul să aducă dovezi care să-ți conteste nașterea!

Îți amintești cum ți-am mai spus deja că existența și conștiința nu sunt două lucruri diferite, ci unul și același lucru? Ei, bine, dacă dintr-un motiv sau altul te simți constrâns să admiți că ai existat în somn, fii sigur că ai fost și conștient de acea existență.

Ce nu ai conștientizat în somn este existența ta corporală. Tu confunzi această conștiință a corpului cu adevărata

Conștiință a Sinelui care este etern. *Prajnana*, care e sursa lui „eu sunt", subzistă întotdeauna, fără să fie afectată de cele trei stări tranzitorii ale minții, permițându-ți astfel să-ți păstrezi identitatea.

Prajnana e totodată dincolo de cele trei stări, fiindcă poate subzista fără ele și fără să țină cont de ele.

Aceasta este Realitatea pe care trebuie să o cauți în timpul așa-zisei tale stări de veghe, urmărind *aham-vritti* până la Sursa lui. Practicând intens această căutare, vei descoperi că mintea și cele trei stări ale ei sunt ireale și că tu ești conștiința infinită și eternă a Ființei Pure, Sinele sau Inima.

ANEXĂ

BHAGAVAN SRI RAMANA MAHARSHI

de Sri Swami Siddeshwarananda

Sri Swami Siddheswarananda a studiat în profunzime Vedanta și a fost un membru distins al Ordinului Misiunii Sri Ramakrishna, conducând filiala din Paris.

În timpul șederii în India mergea frecvent la ashram și a fost un discipol devotat al lui Bhagavan Sri Ramana Maharshi, pe care îl venera considerându-l întruparea Adevărului, una cu Universul în întregul său, Sinele a Tot.

Prezentul articol rezumă traducerea în limba engleză a articolului original scris în franceză, traducere realizată de maiorul A. W. Chadwick, ofițer al Ordinului Imperiului Britanic.

SRI RAMANA MAHARSHI EXPUNE UN sistem de gândire și o filosofie despre viață, care încorporează esența învățăturilor *vedantice*. În India, o filosofie despre viață nu are absolut nicio influență dacă nu se reflectă în viața celui care o expune. Totodată, trebuie să spunem că viața unui individ și „realizările" lui oferă posibilitatea construirii unui sistem filosofic și că o astfel de viață aduce un mod de înțelegere și deschide un orizont care influențează societatea în ansamblu, îmbunătățind relațiile interumane.

Când profeții din vechea Indie au ajuns la adevărurile ultime pe care le-au exprimat în imnuri *vedice* și în învățăturile *Upanișadelor*, ei au fost considerați sarea pământului, întrucât au devenit faruri care îndrumă pe calea ei omenirea șovăielnică. Adevărurile descoperite de aceste ființe alese sunt ascunse în sufletele lor. Și ce îi învață pe oameni reprezintă doar mijloacele prin care să pătrundă în interior și să aducă la lumină comoara ascunsă aflată în fiecare dintre noi. Aspectul legat de dreptul fiecărui individ de a efectua o introspecție este cel care conferă demnitate strădaniilor umane, pentru că Adevărul este moștenirea noastră legitimă.

Upanișadele li se adresează astfel tuturor celor care aspiră la Adevăr: „O, voi, moștenitori ai fericirii veșnice!". Poate exista ceva mai încurajator decât aceste cuvinte pline de speranță? Nu în păcatul originar își găsește omul fundamentul existenței, ci în flacăra strălucitoare a luminii lui Atman.

Maharshi a descoperit acest lucru: l-a aflat singur, fără niciun ajutor din afară. Ca tânăr cărturar, a fost copleșit de frica de moarte. Și-a aruncat cât acolo cărțile, care mai mult ascund decât dezvăluie Adevărul; s-a întins pe pământ, a închis ochii și a imitat toate simptomele morții.

Iată ce ne spune el însuși despre această experiență:

„Acum moartea a venit, ce înseamnă ea? Ce anume a murit? Corpul material moare. Am pus imediat în scenă actul morții. Am întins brațele și picioarele și le-am făcut țepene. Mi-am ținut respirația. «Prea bine», mi-am zis, «corpul acesta e mort, vor veni și îl vor duce la crematoriu, unde va fi ars și transformat în cenușă. Când corpul e mort, eu sunt mort? Corpul acesta este eu? El e inert, dar eu îmi simt personalitatea independent de el. Înseamnă că eu sunt Spiritul nemuritor care transcende corpul, doar corpul trăiește și moare». Toate acestea mi-au apărut

cu intensitate, fără să fie nevoie să fie exprimate, ca adevăr valabil perceput imediat și aproape incontestabil. Frica de moarte a dispărut complet și pentru totdeauna. Această prezență imediată și conștientă a lui «eu» sau Sinelui cu totul independentă de corpul fizic continuă să existe și astăzi".

Această experiență directă a Sinelui se numește *Aparokshanubhuti*; e distinctă de orice cunoaștere obținută prin efort intelectual, care implică de fiecare dată o relație între subiect și obiect, deci este limitată de spațiu și timp și nu are nicio valoare transcendentală.

Cel care a avut această experiență directă a Sinelui se consideră că este Eliberat chiar din timpul vieții. El este numit un *Jivanmukta*. Existența unor astfel de indivizi care sunt întrupări ale Adevărului demonstrează acest Adevăr. Realizarea *vedantică* a acestor ființe alese oferă posibilitatea unei aplicări practice, iar realizările lor ridică nivelul conștiinței umane.

Acest aspect al *Vedantei* i-a determinat pe savanți să-i studieze învățăturile. Cercetarea *vedantică* pătrunde mult mai în profunzime decât orice analiză obiectivă a materiei, ea merge la fundamentele percepției și astfel ne oferă un sinopsis al Adevărului, nu o variantă prescurtată. Interesul pe care Occidentul îl manifestă pentru viața și opera lui Sri Ramana Maharshi dovedește atracția universală a *Vedantei*, întruchipată de Înțeleptul din Tiruvannamalai.

Într-un articol despre yoga indiană, M. Lacombe de la Universitatea din Paris scria despre Maharshi următoarele:

„Persoana lui răspândește o forță compusă din inteligență și cunoaștere desăvârșită a Sinelui. O privire plină de strălucire, intensă și fixă fără să fie aspră, gesturi blânde și senine; suplu

În *Panchadasi*, care este o lucrare competentă despre *Advaita*, în versetul 13 din capitolul VI găsim o afirmaţie extrem de importantă în acest context. Autorul, Vidyaranya, spune aşa:

नाप्रतीतिस्तयोबधिः किन्तु मिथ्यात्वनिश्चयः ।
नो चेत्सुषुप्तिमूर्च्छादौ मुच्येतायत्नतो जनः ॥

„Distrugerea lumii şi a lui *jiva* nu înseamnă că vor deveni imperceptibili pentru simţuri, ci că va avea loc o determinare a naturii lor ireale. În caz contrar, oamenii pot găsi emanciparea fără să facă niciun efort personal, aşa cum se întâmplă în somnul fără vise sau în leşin (când toate percepţiile dispar complet)".

Aşa cum spune *Gita*, Atman, uitându-şi adevărata natură, crede că el este ego-ul şi autorul tuturor acţiunilor, convingere din care vin toate neînţelegerile. Un om ca Maharshi, care transcende ego-ul, e considerat de *Upanişade* Sinele a Tot Ce Există.

Dacă am petrece un timp în prezenţa lui Maharshi, am putea să înţelegem mai bine, în lumina cuvintelor rostite de Înţelept despre problemele filosofice, că viaţa întru iluminare, asemenea focului măreţ care arde pe dealul Arunachala, este un adevărat far călăuzitor pentru cei care vor să găsească în India modernă efectele revigorante ale învăţăturilor din *Upanişade*, consacrate de trecerea timpului.

GLOSAR

A

Abhyasa: practică spirituală
Adevărul revelat: scrierea *Ulladu Narpadu* a lui Bhagavan Sri Ramana
Advaita: non-dualitate; doctrina non-dualismului
Aham: „eu"
Aham-vritti: „gândul-eu"; sentimentul limitat al individualităţii
Ajnana: necunoaşterea naturii tale adevărate
Ajnani: o persoană care nu-şi cunoaşte natura adevărată
Anubhava: experienţă, în special experienţa cunoaşterii Sinelui
Aparokshanubhuti: experienţă directă (a cunoaşterii Sinelui)
Artha-Vada: argument explicativ oferit pentru a fi adecvat unui scop specific
Asana: postură, în special o postură adoptată pentru meditaţie
Asramam: sălaşul unui Înţelept sau ascet
Atman: adevăratul Sine
Atma-jnani: o persoană care a realizat cunoaşterea Sinelui
Atma-vichara: interogarea Sinelui, practica de a examina cu atenţie sau de a sonda sentimentul „eu" pentru a descoperi „Cine sunt eu?"
Atma-vidya: cunoaşterea Sinelui

B

Bhajana: intonarea unor cântece religioase
Bhakta: adept

Bhakti: devoţiune
Bhavana: imaginaţie, meditaţie
Brahma-jnana: cunoaşterea lui *Brahman*
Brahman: absolutul, realitatea non-dualã, care este Sinele sau *Atman*

C

Chakrã: în yoga, unul dintre cei şase centri principali din corp
Chidananda: beatitudinea conştiinţei pure
Chit: conştiinţă pură, care este natura adevăratului Sine
Chit-jada-granthi: nodul dintre Sine, care este conştiinţă pură, şi corp, care este lipsit de conştiinţă
Cine sunt eu?: scrierea *Nan Yar?* a lui Bhagavan Sri Ramana

D

Dehatma-buddhi: sentimentul „eu sunt corpul acesta"
Dhyana: meditaţie
Dvaita: dualitate; doctrina dualismului

G

Gita: Bhagavad Gita, unul dintre cele mai cunoscute texte sacre hinduse
Guru: un adevărat maestru spiritual, care este una cu Dumnezeu sau adevăratul Sine
Guru-kripa: Graţia lui Guru
Grihasta: un familist, o persoană care duce o viaţă de om căsătorit

H

Hridayam: Inima, care este adevăratul Sine

I

Iswara-svarupa: natura lui Dumnezeu sau Iswara

J

Jada: lipsit de conştiinţă
Jagrat: starea de veghe
Jagrat-sushupti: starea de somn treaz, în care nu există gânduri, dar există conştientizarea deplină a existenţei-conştiinţei „eu sunt"
Japa: repetarea unei *mantre* sau a unui nume al lui Dumnezeu
Jiva: un suflet individual
Jivanmukta: o persoană care este eliberată chiar în timp ce trăieşte în corp
Jnana: cunoaştere, în special cunoaşterea adevăratului Sine
Jnana-vichara: interogarea Sinelui, interogare care duce la *Jnana* sau cunoaşterea Sinelui
Jnani: o persoană care a realizat cunoaşterea Sinelui

K

Karma-yoghin: o persoană ale cărei acţiuni nu sunt motivate de dorinţa de beneficiu personal sau de orice alt gen de ataşament
Kevala nirvikalpa samadhi: o stare temporară de *samadhi* sau cufundare în Sine

L

Lakshya: ţintă (asupra căreia este focalizată atenţia), ceea ce este avut în vedere

M

Maharshi: un mare Înţelept
Mantra: o formulă sacră folosită pentru *japa* sau repetare
Marga: o cale spirituală
Maya: iluzie
Moksha: eliberare
Mauna: tăcere

N

Nama: un nume (al lui Dumnezeu)
Nama-japa: repetarea unui nume al lui Dumnezeu
Namaskar: actul supunerii
Nirvana: starea de eliberare sau renunţare la ego
Nirvikalpa samadhi: starea de cufundare în Sine

P

Prarabdha: destin, roadele acţiunilor trecute ale cuiva, care sunt menite să fie experimentate în această viaţă
Prasad: hrană oferită unui Guru sau unei zeităţi, o parte din care poate fi înapoiată adeptului ca semn de binecuvântare
Purusha Sukta: un imn religios din *Rig Veda*
Prajnana: conştiinţă pură

R

Rajas: a doua dintre cele trei *guna*-uri sau calităţi ale naturii – calitatea neliniştii, dorinţei şi pasiunii
Rishi: un Înţelept

S

Sadhana: o practică spirituală, un mijloc adoptat pentru progresul spiritual
Sadhaka: o persoană care practică *sadhana*
Sahaja jnani: o persoană care se află în starea ei naturală, întrucât a realizat cunoaşterea Sinelui
Sahaja nirvikalpa samadhi: starea naturală şi permanentă de *samadhi* sau cufundarea completă în Sine
Sahaja-sthiti: starea naturală
Sahasrara: *creierul*, descris metaforic ca un lotus cu o mie de petale
Samadhi: starea de cufundare în Sine, în care (conform definiţiei lui Sri Bhagavan de la pagina 38) „există doar sentimentul «eu sunt» şi nu există gânduri"

Samsara: starea activităţii laice sau a existenţei lumeşti
Samskara: o impresie mentală sau o tendinţă care continuă din vieţile anterioare
Sannyasa: renunţare de sine
Sannyasin: o persoană care renunţă la sine
Sastra: textele sacre
Sat: existenţă sau viaţă adevărată
Sat-chit: existenţă-conştiinţă
Sattva: prima dintre cele trei *guna*-uri sau calităţi ale naturii – calitatea calmului, bunătăţii şi purităţii
Sattvic: care ţine de natura lui *Sattva*
Siddhi-uri: puteri oculte
Sri Bhagavata: una dintre cele 18 *purana*-uri, un text sacru care se concentrează asupra vieţii lui Sri Krishna
Sthita-prajna: o persoană care sălăşluieşte ferm în starea de cunoaştere a Sinelui
Suddha-sattva: puritate necontaminată sau *sattva*
Suddha-sattva svarupa: forma de *sattva* necontaminată
Sunya-vadin: un ateu, o persoană care neagă existenţa lui Dumnezeu sau orice realitate ultimă
Sushupti: somn fără vise
Svapna: vis

T

Tamas: ultima dintre cele trei *guna*-uri sau calităţi ale naturii – calitatea întunericului, ignoranţei şi răutăţii
Tattva-jnani: o persoană care cunoaşte realitatea

U

Upanişade: părţile mai târzii şi mai filosofice ale *Vedelor*

V

Vairagya: lipsa dorinţei
Vasana: o tendinţă mentală ce continuă din vieţile anterioare

Vasana-kshaya: distrugerea tuturor *vasanelor*
Vastu: realitatea sau substanţa ultimă
Vedele: cele mai vechi texte sacre ale hinduismului
Vedanta: filosofia *Upanişadelor*
Vichara: interogare sau examinare atentă, adică practica interogării Sinelui sau *atma-vichara*
Vichara marga: calea interogării Sinelui
Visishtadvaita: doctrina non-dualismului relativ
Vritti: gând, activitate a minţii

Y

Yoga: literalmente, „unire" sau „unificator"; acest cuvânt este folosit în multe sensuri diferite, dar indică în general calea *raja yoga* expusă de Înţeleptul Patanjali
Yoga marga: calea *raja yoga*
Yoga-maya: puterea de a acoperi natura cu un văl şi de a crea o aparenţă iluzorie
Yoga-sastra: textele sacre care expun calea *raja yoga*
Yoga-Vasishtha: un text sacru renumit care expune calea cunoaşterii sau *jnana yoga*
Yoghin: un adept *yoga*

Organizaţia Mondială a Sănătăţii reclasifică radiaţiile emise de telefoanele mobile ca *posibil cancerigene* pentru om!

În 2011, Organizaţia Mondială a Sănătăţii a declarat oficial că radiaţiile GSM cresc riscul apariţiei gliomului – un tip de **cancer cerebral malign.** În momentul când companiile de telefonie mobilă vor recunoaşte efectele negative ale radiaţiilor asupra fiinţelor vii, dezastrul se va fi produs deja pe scară largă. Însă şansele ca aceste companii să-şi dezvolte conştiinţa sunt la fel de mici ca în cazul industriilor producătoare de ţigări. Banii vorbesc. **O modalitate eficientă de a te proteja împotriva bolilor provocate de radiaţiile electromagnetice este dispozitivul VITAL PROTECT.** Efecte ale utilizării acestui dispozitiv sunt:

- **Protejează împotriva radiaţiilor emise de telefoanele mobile, ecranele TV, computere, liniile de înaltă tensiune şi de alte echipamente electrice.**
- **Amplifică vitalitatea – creşte potenţa, reface şi dinamizează câmpul vital, la femei măreşte posibilitatea să rămână însărcinate.**
- **Grăbeşte procesele de vindecare susţinând organismul să se refacă mai repede după diferite intervenţii chirurgicale şi traume fizice – leziuni ale ţesuturilor, oaselor şi muşchilor.**

Comandă **VITAL PROTECT** la numărul de telefon **031 425 44 64** sau online pe site-ul **www.aimgroup.ro**.

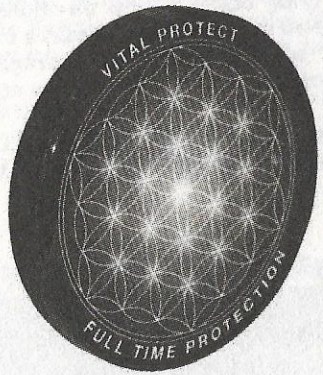

EVANGHELIA LUI
RAMANA MAHARSHI

„Starea care transcende vorbirea şi gândirea se numeşte mauna; ea este meditaţie fără activitate mentală. Supunerea minţii este meditaţie; meditaţia profundă este gândire eternă. Tăcerea este atotgrăitoare; este cursul veşnic al «limbajului». Această curgere este întreruptă de vorbire; cuvintele obstrucţionează acest «limbaj» mut. Prelegerile pot să ţină oamenii ocupaţi ore în şir, dar să nu le aducă nimic bun. Tăcerea, pe de altă parte, este permanentă şi aduce beneficii întregii umanităţi… Tăcerea înseamnă elocvenţă. Prelegerile orale nu sunt la fel de elocvente cum e tăcerea. Tăcerea este elocvenţă fără de sfârşit… Ea este cel mai bun limbaj. Există o stare în care cuvintele încetează şi domneşte tăcerea."

(„Evanghelia lui Ramana Maharshi")

Mintea este utilă prin lumina pe care o reflectă. Pentru a vedea inima e suficient ca mintea să fie întoarsă către ea. Dar cum ne putem amplifica forţa minţii astfel încât ea să devină un instrument pentru realizarea Sinelui şi eliberare?

„Evanghelia lui Ramana Maharshi" este mai mult decât o carte. Ea reprezintă chintesenţa Înţelepciunii Divine şi conţine răspunsurile la întrebările pe care cu toţii ni le punem cu ardoare în forul nostru interior. Cel care caută cu sinceritate Adevărul va găsi aici sfaturi practice şi se va convinge că natura lui esenţială este una Divină.

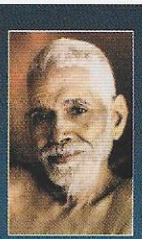

Venkataraman, cunoscut ulterior ca **Ramana Maharshi** (30 decembrie 1879 – 14 aprilie 1950), s-a născut în Tiruchuzhi, Tamil Nadu, sudul Indiei, şi este cel mai iubit înţelept indian al epocii moderne. În copilărie a avut şansa să intre în posesia unui volum care relata viaţile sfinţilor Saiva. A citit cartea şi a fost vrăjit de ea. Exemplul sfinţilor l-a fascinat. S-a trezit în el aspiraţia către descoperirea Sinelui, renunţare şi devoţiune. La 17 ani a trăit o experienţă spirituală care l-a făcut să înflorească într-un Înţelept şi Sfânt. Sănătos fiind, a trăit în mod neaşteptat experienţa morţii, o altfel de moarte care l-a condus către iluminare. A înţeles că doar corpul moare, iar spiritul transcende materia şi nu poate fi atins de moarte. A perceput şi a trăit Adevărul. Persoana lui răspândea o forţă izvorâtă din inteligenţă şi cunoaştere desăvârşită a Sinelui. Specialişti renumiţi îl consideră un yoghin autentic care a atins Realizarea Supremă.

VIDIA

8

Colecţia Spiritualitate
Alte titluri disponibile pe www.vidia.ro

ISBN 978-606-8414-32-4

9 786068 414324